

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.
ΑΡΙΘΜ. 3 (147).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἐτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμημος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Ζ΄.
τῆ 1/13. Μαΐου 1891.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΝΤΕΓΑΤΣΑΣ.

 διάσημος ἀνθρωπολόγος, ἔξοχος ἰατρός, καὶ πε-
ρίφημος ἰταλὸς συγγραφεὺς Παῦλος Μαντε-
γάτσας (Paolo Mantegazza), πρῶην καθηγητῆς
τῆς παθολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παυίας νῦν δὲ
καθηγητῆς τῆς ἀνθρωπολογίας ἐν Φλωρεντία, ἐγεννήθη
ἐν Monza τῆ 31 ὀκτωβρίου 1831. Μεγίστην ἐπίδρασιν
ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἔσχεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ Laura, τῆς ὁποίας
λαμπροτάτην εἰκόνα παρέσχεν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ συγγραμ-
ματίῳ του «La mia Mamma». Τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐκπαίδευ-
σιν ἔλαβεν ἐν Μεδιολάνοις, ἔνθα πᾶς ἔτι ὦν διεκρίθη καὶ
ὡς ποιητῆς διὰ τοῦ βραβευ-
θέντος ποιήματός του «Περὶ
τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνδρώπου». Ἐνταῦθα ἐπεράτωσε καὶ τὰς
πρώτας αὐτοῦ φιλοσοφικὰς
σπουδὰς, εἰς ἃς αὐτὸς ὁ ἴδιος
ἀποδίδει τὴν διεύθυνσιν ἢν
βραδύτερον ἠκολούθησε καὶ
ἐτήρησεν ὡς συγγραφεὺς. Τὰς
ιατρικὰς σπουδὰς του ἤρχισεν
ὁ νέος ἐν Πίζῃ, ἐξηκολούθη-
σεν ἐν Μεδιολάνοις καὶ ἐπε-
ράτωσεν ἐν Παυία. Ἐννέα-
καιδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν, διε-
κρίθη δι' ἐμβριδῶν ἰατρικῶν
διατριβῶν, καὶ πρότερον δὲ
φοιτητῆς ὦν ἐν Παυία ἦτο
ἀντικαταστάτης τοῦ καθηγητοῦ
τῆς χημείας Polli. Εἰς τὴν
χημείαν ἤθελε ν' ἀφιερωθῆ
ἐντελῶς, ὅτε αἰφνης σφοδρὸς

καὶ ἀτυχῆς ἔρωσ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ζητήσῃ ἀνακού-
φισιν εἰς μακρὰς περιηγήσεις. Μετέβη κατ' ἀρχὰς διὰ
τῆς Ἑλβετίας εἰς Γαλλίαν, εἶτα δὲ εἰς Γερμανίαν, Ὀλ-
λανδίαν, Βέλγιον καὶ ἐντεῦθεν εἰς Ἀγγλίαν, πανταχοῦ
καὶ πάντοτε μελετῶν ἐρευνῶν καὶ συγγράφων. Ἐν
Παρισίοις, τῷ 1854, ἐξέδωκε τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον,
ὅπερ οὕτως εἰπεῖν ὑπῆρξε τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐπιστη-
μονικοῦ του βίου, καὶ τὸ ὅποιον ἀλληλοδιαδόχως μετε-
φράσθη εἰς ὄλας τὰς εὐρω-
παϊκὰς γλώσσας. Τὸ ἔργον
τοῦτο εἶνε ἡ «Fisiologia del
piacere» (ἡ φυσιολογία τῆς
ἡδονῆς), τοῦ ὁποίου τὸ ἀντί-
στοιχον «Fisiologia del dolore»
(ἡ φυσιολογία τοῦ ἄλγους)
μόλις μετὰ εἴκοσι καὶ πέντε
ἔτη ἐξεδόθη. Ἀκριβῶς εἰπεῖν,
τὸ πρῶτόν του ἔργον συνέ-
γραψεν ὁ Mantegazza, μόλις
δεκαπενταετῆς ὦν τὴν ἡλικίαν.
Ἀλλὰ τὸ δοκίμιον τοῦτο, ὅπερ
ἐπέγραψε «Μικρὰ μαθήματα
χημείας διὰ παιδιά καὶ νεα-
νίας», δὲν ἠξιώθη νὰ ἐκδοθῆ,
διότι οἱ ἐκδῶται δὲν εἶχον
ικανὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν
νεαρὸν συγγραφέα. Τὴν τύ-
χην τοῦ βιβλιαρίου τοῦτου δι-
γεῖται ὁ Mantegazza μετὰ
πολλῆς χάριτος ἐν τῷ συγ-
γραμματίῳ του «Il mio primo
passo» (Τὸ πρῶτον μου βῆμα).
Ἀπὸ τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης ἀπο-

PAOLO MANTEGAZZA.

πείρας (1 μαρτίου 1848) μέχρι σήμερα, πόσην ἀφθονίαν πολυτίμων ἔργων ἠγόρασαν ἐναμίλλως οἱ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυποῦντες ἐκδόται!

Ἀλλὰ πρότερον, μετὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ ἀνω μνημονευθέντος ἔργου (*Fisiologia del piacere*) τῷ 1854, μετέβη ὁ νεαρός ἰατρός ἐκ Παρισίων εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ἐνθα ἐσκόπευε νὰ ἐγκατασταθῆ μόνιμως ὡς ἰατρός. Διατρίψας ἐπὶ τινα χρόνον εἰς διαφόρους πόλεις (Buenos Ayres, Entrerios, Paraguay, Salta), ἐνυμφεύθη ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει τὴν ἀγαπῆτην αὐτοῦ Jacobita, εἰς ἣν ὁμολογεῖ ὅτι ὀφείλει τὰς εὐδαιμονεστέρους ἡμέρας τοῦ βίου του. Μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ τῆς μικρᾶς οικογενείας ἐπέστρεψε τῷ 1858 εἰς Ἰταλίαν, ὅπως στρατολογήσῃ ἱκανὸν ἀριθμὸν Λομβαρδῶν πρὸς σύστασιν ἰταλικῆς ἀποικίας ἐν τῇ Ἀργεντινικῇ Δημοκρατίᾳ, ἀλλὰ

τὰ χαρμόσυνα συμβάντα τοῦ 1859 ἐδέσμευσαν αὐτὸν διὰ παντός εἰς τὴν πατρίδα.

Ἐνταῦθα ἐγένετο βοηθὸς ἰατρός ἐν τῷ Ospedale Naggiare τῶν Μεδιολάνων, εἶτα δέ, τὸ εἰκοστὸν ἔνατον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγων, διωρίσθη καθηγητῆς τῆς γενικῆς παθολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πανίας, ἐνθα ἴδρυσεν ἀμέσως τὸ πρῶτον ἐν Εὐρώπῃ ἐργαστήριον τῆς πειραματικῆς παθολογίας. Ἐκτοτε ὁ Mantegazza ἀνέπτυξεν ὄλην τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματός του καὶ ἐκτίσαστο παγκόσμιον φήμην οὐ μόνον ὡς ἐξοχος ἐπιστήμων ἀλλὰ καὶ ὡς διαπρεπὴς συγγραφεύς. Τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ ἔργων (ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, ἐξαμέρτων μυθιστορημάτων κτλ.) δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ὁ χῶρος νὰ κἀμωμεν οὐδ' ἀπλὴν ἀπαρίθμωσιν. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶνε μεταπεφρασμένα εἰς τὰς κυριωτάτας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΤΡΕΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΑΙ ΠΡΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΣ.

ὑπὸ ΣΠ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. (Τέλος.)

ΛΘΕ τέλος ἡ ἡμέρα τῆς ΙΔ'. συνεδρίασεως τῆς Συνόδου, ἣν ἀξίζει νὰ ἐκδέσωμεν λεπτομερέστερον. Ἦτο ἡ 5 Ἰουλίου· πλήθος ἀναριθμητὸν εἶχε συνέλθῃ πρὸς τὴν Μητροπόλεως τῆς Κωνσταντίας· ἤθελε νὰ ἴδῃ πῶς τιμωροῦνται οἱ αἰρετικοί, νὰ γίνῃ θεατὴς θεάματος ἀποτροπαίου. Προῆδρευε τῆς Συνόδου ὁ καρδινάλιος Viniens. Εἶχε στηθῆ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ πένδυμος ἐξέδρα, ἐφ' ἧς ἔκειντο σωρηδὸν ἱερά ἄμφια, ἅτινα ἔμελλε νὰ ἐνδύθῃ ὁ Οὐσος καὶ ἀποδύθῃ δημοσίᾳ ὡς σύμβολον τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς κἀθαρέσεως αὐτοῦ. Ἀρξαμένης τῆς Λειτουργίας εἰς ἀρχιεπίσκοπος ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ, ὅπως φέρῃ τὸν Ἰωάννην ἐκ τῆς φυλακῆς ἐνώπιον τῆς Συνόδου· ἐπειδὴ δέ, ὅτε ἐπανῆλθε, δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀποπερατωθῆ ἡ Λειτουργία, ἐσταμάτησαν τὸν Οὐσον πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, ὅπως ἡ παρουσία αὐτοῦ μὴ μολύνῃ τὴν θείαν μυσταγωγίαν. Αὐτὸς δὲν ἐβλεπεν, ἤκουεν ὅμως τοὺς ψάλλοντας τὴν ῥῆσιν ἐκείνην τοῦ Σωτῆρος πρὸς τοὺς μαθητὰς του: «Προσεχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰς λύκοι ἀρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.» Ἀποπερατωθείσης τῆς Λειτουργίας, προσήχθη ἐνώπιον τῆς Συνόδου· ἀνεβιβάσθη εἰς ὑψηλὴν καθέδραν, καὶ ἐκεῖ ἐνώπιον τοῦ πλήθους ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν καὶ προσηχῆθη. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν αἰσθάνεται πλέον τὸν φόβον τοῦ θανάτου, εἰ καὶ περιβάλλεται εἰσέτι ὑπὸ τῶν ὀστέων καὶ τῶν σαρκῶν, ἀνυψοῦται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ παρέχοντος τὴν ζωὴν, ὡς πνεῦμα καθαρὸν. Τὴν συγκίνησιν τῶν παρισταμένων καὶ τὴν προσευχὴν τοῦ Οὐσοῦ διέκοψεν ἡ βροντώδης φωνὴ μοναχοῦ ἱεροκήρυκος, τοῦ ἐπισκόπου Λόδη, προσημασάντος τὸν λόγον του διὰ τοῦ ῥητοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ἵνα καταργῆσῃ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας». Ὁμίλησεν ὅπως πείσῃ τὸν Ἀυτοκράτορα νὰ τιμωρήσῃ κατ' ἀξίαν τὸν Οὐσον, μὴ διστάσας νὰ συμπεράνῃ ὅτι αὐτὸς ἦτο νόμιμον ὄμμα τῆς δικαιοσύνης!

Προαγγέλλεται ἡ συνεδρίασις τῆς συνόδου ταρᾶχῶδης· ὄθεν μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας ἐκείνης, διὰ τοῦ ἐπισκόπου Ἀντωνίου διακηρύττει αὐτὴ ὅτι ἐπὶ ἀπειλῇ ἀφορισμοῦ καὶ διμήνου φυλακίσεως (!) ἀπαγορεύει αὐ-

στηρῶς πᾶσαν διακοπὴν καὶ διατάραξιν αὐτῆς· ἡ ἀπειλὴ δὲ περιλαμβάνει ἅπαντας· καρδινάλιους, ἐπίσκοπους, βασιλεῖς καὶ αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα. Ὅπως ἐνόουν οἱ ἄγιοι ἐκεῖνοι πατέρες τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, τὴν ἐν ἀγίῳ πνεύματι συζήτησιν, καὶ τοιαῦτα πονηρὰ συνέδρια ἐκαλοῦντο ἀγιώτατα σύνοδοι. Ἐπιβληθείσης οὕτω τῆς σιωπῆς ὁ Βερτόλδος ἐκ Windungen προτείνει ἐν τέλει τὴν τιμωρίαν τοῦ Οὐσοῦ. Ἐπιχειρεῖ οὗτος νὰ ἀπολογηθῆ, ἀλλ' ὁ καρδινάλιος ἐπίσκοπος τῆς Φλωρεντίας τὸν διακόπτει ἀποτόμως καὶ τῷ ἐπιβάλλει σιωπὴν.

Οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο· τὸ δράμα ἔπρεπε νὰ λάβῃ καταστροφὴν. Ὁ ἐπίσκοπος Κονκορδίας, ἀναγινώσκει τὸν ὄρον τῆς Συνόδου, καδ' ὃν πάντα μὲν τὰ βιβλία τοῦ Οὐσοῦ κατεδικάζοντο εἰς τὸ πῦρ, αὐτὸς δὲ καθηρεῖτο τῆς ἱερωσύνης. Συνεπέραινε δὲ ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἀγιωτάτη αὐτῇ ἐν Κωνσταντίᾳ συνελθούσα Σύνοδος βλέπουσα ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία οὐδὲν δύναται πλέον νὰ ἔχῃ κοινὸν καὶ νὰ πράξῃ μετὰ τοῦ Οὐσοῦ, ἐγκαταλείπει αὐτὸν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου.» Ὁ Οὐσος ἤκουσε γονυπετῆς τὴν ἀπόφασιν· διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀδίκου πυρπολήσεως τῶν βιβλίων του, διότι δὲν τὸν εἶχον πείσῃ περὶ τῶν σφαλμάτων του, καὶ διότι ἀγνοοῦντες οἱ συνοδικοὶ τὴν βοηρικὴν γλώσσαν, ἐν ἧ ἦσαν γεγραμμένα, οὔτε τὰ ἀνέγνωσαν ὀρθῶς, οὔτε ἠδύνατο νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς περὶ αὐτῶν. Ἐπεκαλέσθη μάρτυρα τὸν Θεὸν περὶ τῆς ἀδωότητός του, ὃν ἰκέτευσε ὅπως συγχωρήσῃ τοὺς ἀδίκους κριτὰς του. Ἐν τούτοις πλησιάζει αὐτῷ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μεδιολάνων μετὰ πέντε ἄλλων ἐπισκόπων καὶ ἐνδύει αὐτὸν ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ τῷ προσφέρει τὸ ἄγιον ποτήριον. Μετὰ καρτερίας ψυχῆς ἠνέχθη τὴν καταστροφήν. Τὸν κατεβίβασαν εἶτα ἀπὸ τῆς ἐξέδρας καὶ ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῶν χειρῶν του τὸ Ποτήριον, ἀπόγνωσον, τῷ ἔλεγον οἱ ἐπίσκοποι, ἀπόγνωσον. — «Οὐδέποτε, οὐδέποτε, ἀπήνησεν ὁ δυστυχὴς· δὲν ἀνταλλάσσω τὴν συνειδήσιν μου διὰ τῆς ζωῆς μου.» — «Κατηραμένε Ἰούδα, τῷ προσέθησαν, ὅστις ἐγκατέλειπε τὸ συνέδριον τῆς εἰρήνης καὶ παρέδωκε εἰς τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων· σὲ ἀφαιροῦμεν τὸ ποτήριον τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.» Πρὸς ἃ ὁ Ἰωάννης ἀπήνησεν μεγαλοφώνως ὅτι ἠλπίζεν εἰς

τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ νὰ πῆ ἐκ τοῦ Ποτηρίου τούτου τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Ὅπως, ἀφαιρέσαντες ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ ἱερά ἄμφια καὶ κείραντες τὴν κόμην αὐτοῦ, οἱ ἐπίσκοποι τῷ ἐπέθησαν ὑψηλοτάτην μίτραν χαρτίνην, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐξωγραφημένοι τρεῖς εἰδεχθέστατοι διάβολοι καὶ γεγραμμένη ἡ λέξις Αἰρεσιάρχης, τὸν παρέδωκαν δὲ μετὰ τοῦτο τῷ αὐτοκράτορι, ὅστις ἐκὼν ἄκων ἀνέθηκε τῷ Ἐκλέκτορι Βικαρίῳ τῆς αὐτοκρατορίας τὴν φροντίδα νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτῷ τὴν δέουσαν ποινήν. Ὁ Ἐκλέκτωρ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν ἀνώτατον δικαστὴν τῆς Κωνσταντίας, ὅστις τέλος διέταξε τὸν δῆμον «νὰ καύσῃ ζᾶντα τὸν Οὐσον». Τῇ ἐπαύριον, ὁ Ἰουλίῳ, κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ἡμέρα ἐπέτειψ τῆς γεννήσεώς του, ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον τῆς καταδικῆς μετ' ἀπιστευτοῦ ψυχικῆς γαλήνης. Τὸν περιεστοίχουν ἀξιωματικοὶ καὶ 800 στραῖται, μόλις κρατοῦντες τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀμετρήτου πλήθους. Διήλθεν ἡ συνοδεία πρὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ παλατιοῦ, ὅπως ἴδῃ ἐκεῖ τὰ συγγράμματά του καίωμενα. Εἶδε τὴν πυρὰν ἐκείνην ἀλλὰ τὴν ἐχλεύασεν· εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν λαὸν εἶπε γερμανιστὶ ὅτι ἀποδνήσκει οὐχὶ ὡς αἰρετικὸς ἀλλὰ διὰ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν του. Φθάσας ἐνώπιον τῆς πυρᾶς, ὡς ἀφηγοῦνται οἱ χρονογράφοι, ἐγονυπέτησε καὶ προσηχῆθη, «Κύριε Ἰησοῦ, εἰπά, ἐλέησόν με· Θεέ μου, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου» οἵτινες λόγοι λίαν συνεκίνησαν τὰ περιεστώμενα πλήθη. Ἐζήτησε πνευματικὰ καὶ τῷ ἐδόθη, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος τῷ ἐζήτηε εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ μυστηρίου τὴν ἐξομωσίν, τὸν ἀπέπεμψεν εἰπά, «ὕπαγε λοιπὸν, ἀδελφέ, διότι ἐγὼ θὰ ἐξομολογηθῶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ». Ἠθέλησε διὰ τελευταίαν φοράν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν λαόν, ἀλλ' ὁ παριστάμενος Ἐκλέκτωρ τὸν ἠμύδισε. Προσεδέθη τέλος ἐπὶ τινος στυλοῦ καὶ τὸν περιέβαλον μετ' ἕξλα. Ἐκάπνιζεν ἤδη ὁ δαυλὸς τῆς καταχθονίου πυρᾶς εἰς τὴν χεῖρα τοῦ δημίῳ καὶ ὁ Ἐκλέκτωρ διὰ τελευταίαν φοράν πλησιάσας τὸν Οὐσον μετ' ἄλλων τὸν ἠρώτησεν ἂν θέλῃ ν' ἀρνηθῆ τὰς διδασκαλίας του, ἵνα τῷ χαρισθῆ ἡ ζωὴ· ζωηρῶς ἐκείνος ἀπήνησεν πρὸς ταῦτα «θέλω διὰ τοῦ αἵματος μου νὰ σφραγίσω τὰ βιβλία καὶ τὴν διδασκαλίαν ἣν ἐδίδαξα, ὅπως ἐλευθερώσω τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς τυραννίας τοῦ δαιμονίου». Ἀπομακρυνθέντος τότε τοῦ Ἐκλέκτορος ἐτέθη τὸ πῦρ· αἱ φλόγες ὑψώθησαν, καὶ μετ' ὀλίγον συμπνίξασα τὸν Οὐσον, τῷ ἀφήρεσαν τὴν ζωὴν. Οἱ δῆμοι διεμέλισαν τὸ σῶμα του· τὸ πᾶν, μέχρις αὐτῶν τῶν ἐνδυμάτων του, κατεκάη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν Ῥήνον. Κατὰ τὴν διήγησιν δὲ τοῦ Σιλβίου Πικολόμνι, εἶτα Πάπα Πίου β'. οἱ παρόντες Βοημοὶ δραμόντες συνήγαγον ἀπὸ τῆς καπνίζουσης ἀκόμη πυρᾶς ὀλίγην κόνιν, ἣν ἐπεμψαν οἴκαδε ὡς ἅγιον λείψανον. Ὁ Οὐσος ἐκάη· ἀλλὰ περὶ τὴν σβεσθεῖσαν ἐκείνην πυρὰν τὰ πνεύματα τῶν φιλοσόφων κατελήφθησαν ὑπὸ μεγάλων ιδεῶν, ἃς ἐνεθάρρυνεν ἡ καρτερία τῆς ψυχῆς τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐκνεύσαντος. Κατ' ἀρχὰς τὰ πνεύματα ἀνεχαιτίσθησαν, ἀλλὰ πρὸς στιγμὴν, ἀπέναντι τῆς αὐστηρᾶς καρτερίας μετ' ἧς ἀντιμετώπησε τὸ σκληρὸν μαρτύριον τῆς πυρᾶς. Ὁ Πικολόμνι, πραγματευόμενος περὶ τοῦ φόνου τοῦ Οὐσοῦ καὶ τοῦ τῆς Πράγας Ἰερωνύμου δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἐκφράσῃ τὸν θαυμασμόν του ἐπὶ τῇ γενναϊότητι των. «Ἀμφότεροι,

λέγει, μετὰ στερεᾶς ψυχῆς ὑπέστησαν τὸν θάνατον καὶ ἐδέχθησαν τὴν πυρὰν, ὡς εἰ ἦσαν προσκεκλημένοι εἰς δεῖπνον, μὴ ἐκβαλόντες τὴν ἐλαχίστην κραυγὴν, μαρτυροῦσαν δειλίαν. Λέγεται ὅτι οὐδεὶς ποτε φιλόσοφος ἀντιμετώπησε τὸν θάνατον μετ' ὀλίγου ἐκείνου, μετ' οὗτοι ὑπέστησαν τὰς φλόγας. Οἱ σύγχρονοι ἐθαύμασαν, οἱ μεταγενέστεροι προσέθησαν εἰς τὸν θαυμασμόν τὴν κρίσιν, οἱ δικαιοτέροι τὴν κατάκρισιν καὶ διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς Συνόδου ἐκείνης τῆς παραβιάσεως τὸ δικαίον τῶν λαῶν. Ἐπίστευσεν αὐτὴ ὅτι δι' ἀπλῆς συνοδικῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς ἤθελεν ἀναχατίσῃ τὴν ὁρμὴν τῶν Βοημῶν ἣν θὰ ἐξήγειρεν ἡ ἀγγελία τοῦ θανάτου τοῦ Οὐσοῦ. Ἐγραψε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς κατακρίνουσα τὰς περὶ τὸν Οὐκλεφ, Οὐσον καὶ Ἰερώνυμον διδασκαλίας, ἐδικαιολογεῖ τὴν καταδικὴν τοῦ δευτέρου καὶ ἐν τέλει ἐνουθέτει τοὺς λαοὺς τῆς Μοραβίας νὰ «καθάρωσι τὸν ἄγρον τοῦ Κυρίου ἀπὸ τῶν ζιζανίων», ἐπὶ ποινῇ τῆς θείας ἐκδικήσεως καὶ τῆς τῆς Συνόδου κατάρως.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτῆ ἦτο ἔλαιον ῥιφθὲν ἐπὶ πυρκαϊᾶς. Ἄμα ἐδημοσιεύθη, ἀπίστευτος ἀγανάκτησις κατέλαβε τοὺς Βοημοὺς· οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Οὐσοῦ συνήχθησαν ἐν τῷ Ναῷ τῆς Βηθλεὲμ, καὶ ἐτέλεσαν μεγαλοπρεπεῖς μνημόσυνον ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰερωνύμου, ὃν ἐπίστευον ἐπίσης φονευθέντα, καὶ εἰς τὸ πείσμα τῆς Συνόδου τοὺς ἀνεκήρυξαν ἁγίους, ὀρίσαντες καὶ ἡμέραν πρὸς ἐνιαύσιον μνήμην αὐτῶν. Συνεδέθησαν ἅπαντες διὰ κοινῆς ἀποφάσεως καὶ ἀρκίσθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς καταδικασθείσας διδασκαλίας διὰ τῆς βίας. Ὅθεν ἐξήκοντα περίπου προύχοντες τῆς Βοημίας καὶ Μοραβίας δι' ἐπιστολῆς ἐντόνου παρεπονοῦντο κατὰ τῆς ἀδίκου καταδικῆς τοῦ Οὐσοῦ, οὗ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ ἦδη θαρραλέως ὑπερήσπιζον, παρεπονοῦντο δὲ καὶ κατὰ τῆς φυλακίσεως τοῦ Ἰερωνύμου, ὃν ἐθεώρουν ἤδη θανατωθέντα ἀναπολόγητον. Ἐν τῇ συνελεύσει τῶν ἐξήκοντα ἐκείνων προύχοντων ἀπεφασίσθη ἵνα προσκληθῶσιν ἑκατὸι καὶ ἱκανοὶ ἱεροκήρυκες πρὸς διδασκαλίαν, — οἱ ἐπίσκοποι νὰ δικάζωσι καὶ καταδικάζωσι τοὺς διεφθαρμένους ἱερεῖς ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ, ἄλλως νὰ διδασκίλον αὐτοὶ οἱ ἐπίσκοποι. Οἱ προύχοντες ἀπεφάσιζον, ὁ λαὸς ἐνήργει καὶ ἐνήργει βιαίως. Περιεκύκλωσαν τὸ ἀρχιεπισκοπεῖον καὶ τὰς οἰκίας τῶν ἱερέων, ἔρρευσε δὲ καὶ αἷμα ἐν τινι συμπλοκῇ. Ὁ Βασιλεὺς Βεγκισλάος οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ, ἐκλίνε δὲ μάλιστα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

Καὶ ἐν τούτοις τὰ ἐν Βοημίᾳ συμβάντα δὲν ἐτάραξαν τοὺς ἐν Κωνσταντίᾳ ἐπίσκοπους, οἵτινες κατεδίωκον τὸν Ἰερώνυμον, ὅστις μετὰ τὴν πρώτην ἀνάκρισιν ἐφυλακίσθη. Ἡ δευτέρα ἀνάκρισις ἐγένετο μυστικῇ· τίς οἶδεν ὅποιος βασάνους ὑπέστη! Διότι ἐν τῇ τρίτῃ ὁ Ἰερώνυμος δὲν ἦγον ὅποιος ἐν τῇ πρώτῃ· ὁ θάνατος τοῦ Οὐσοῦ τὸν εἶχε καταβάλλῃ. Φαίνεται μάλιστα ὅτι βιασθεῖς ἀπεδοκίμασεν ἐγγράφως τὰς πλάνας τοῦ Οὐσοῦ καὶ τοῦ Οὐκλεφ, διακηρύττων ὅμως ὅτι διὰ τούτου δὲν ἐνόει νὰ κατακρίνῃ καὶ τὰς ἱεράς ἀληθείας, ἃς ἐκείνοι, καὶ μάλιστα ὁ Οὐσος, ἐκήρυξαν. Ἄλλ' οἱ ἐν τῇ Συνόδῳ δὲν ἠρέσθησαν εἰς ταῦτα, καὶ ὁ Ἰερώνυμος ἐν τῇ προσεχεῖ ἸΘ'. συνεδρίασει αὐτῆς ἀπ' ἄμβωνος ἀνέγνωσε τὴν ἐξῆς δήλωσιν: «Ἐγὼ, Ἰερώνυμος ἐκ Πράγας, διδάκτωρ τῶν γραμμάτων, ἀναγνωρίζων ἀληθῆ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, λέγω ἀνάθεμα πάσῃ αἰρέσει καὶ μάλιστα τῇ ὑπὸ τοῦ

Ούσου και του Ούικλεφ διδαχθείση, εν τε ταῖς διατριβαῖς και τοῖς συγγράμμασι και τοῖς κηρύγμασιν αὐτῶν . . . Συνομολογῶ συνεπῶς και παραδέχομαι πάν ὅτι ἡ Ῥωμαικὴ Ἐκκλησία, ἡ ἀποστολικὴ Ἔδρα, και ἡ ἱερωτάτη αὐτῆ Σύνοδος ὁμολογεῖ, ἰδίως τὴν ἐξουσίαν τῶν Κλειδῶν, τὰ μυστήρια, τὴν Ἱεραρχίαν, τὰς Ἐκκλησιαστικὰς τελετάς, τὰς ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ λείψανα τῶν ἁγίων και τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Ἐκκλησίας.» Εἶτα ἐκήρυξεν ἡ Σύνοδος, ὅτι εἶναι ἐλευθέρᾳ ἡ Ἐκκλησία, προκειμένου περι αἰρετικῶν, ἡ ἀδετή τὰ ὑπὸ τῶν Ἡγεμόνων διδόμενα αὐτοῖς *salvum conducta*, και συνεπῶς ὅτι ἦσαν συνένοχοι τῶν αἰρετικῶν ὅσοι ἐκήρυττον ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ και ἡ Σύνοδος παρεβίασαν τὴν ὑπόσχεσιν και τὴν πίστιν τὴν δοθείσαν πρὸς τὸν Οὔσον.

Μετ' οὐ πολὺ ἐπιστολῇ, φέρουσα 450 ὑπογραφὰς Βοημῶν, κατετάραξε τοὺς ἐν Κωνσταντία, διότι οἱ ὑπογράψαντες ἐκεῖνοι διεκήρυττον ὅτι ἀποτινάσσουσι πάντα ζυγὸν και δεσμὸν ἐκκλησιαστικόν. Τὸ ἐπαπειλούμενον ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα εἶχε συντελεσθῆ και ἐπισχόλει τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου. Ὁ Βενέδικτος, ὁ Γρηγόριος ΙΒ' και ὁ Ἰωάννης ΚΓ' ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους λυσσῶδῶς περὶ τοῦ παπικοῦ ἀξιώματος και ἕκαστος αὐτῶν ἀνεγνώριζετο ὑπὸ τῆς ἰδικῆς του μερίδος ὡς ὁ νόμιμος ποντίφηξ. Καὶ ὁ μὲν Γρηγόριος παρητήθη ἐπὶ τέλους τῶν ἀξιώσεών του, ὁ δὲ Ἰωάννης ἐδραπέτευσεν ἐκ Κωνσταντίας και δικασθεὶς ἐρήμην ὑπὸ τῆς Συνόδου καθρέδη· ἀλλ' ὁ Βενέδικτος ἐπέμενε, ἐνόσφ εἶχε τὴν προστασίαν τῶν βασιλέων τῆς Καστιλλίας τῆς Ἀραγωνίας και τῆς Ναυάρας, ἡ δὲ Σύνοδος δὲν ἠδύνατο νὰ πείσῃ αὐτὸν νὰ παραιτηθῆ τῶν ἀξιώσεών του. Τοῦτο μόνον κατόπιν ἐπῆλθε τῷ 1417, ἐκλεχθέντος πάπα Μαρτίνου τοῦ Ε'.

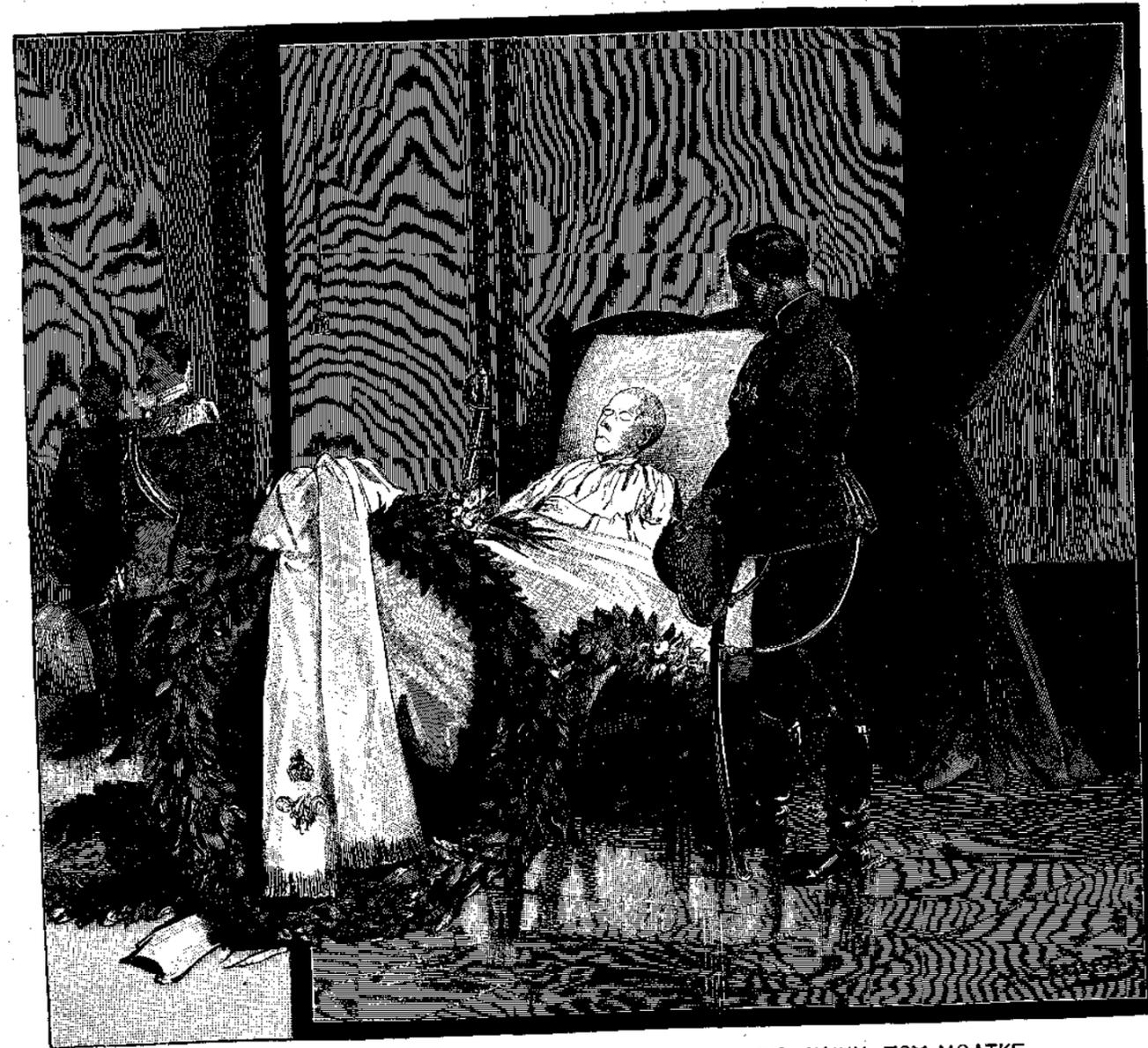
Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1416 ἐν τούτοις ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Σύνοδον τὸ ζήτημα τοῦ Ἱερωνύμου, ὅστις καίπερ ἀρνηθεὶς τὰς διδασκαλίας του, ἐξηκολούθει ὡν φυλακισμένος. Ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ Συνόδῳ 120 ἄρθρα, οἷς εἶποντο αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Ἱερωνύμου, ὁμολογούντος ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ εἶχεν ἀντιγράψῃ τὰ συγγράμματα τοῦ Οὔικλεφ και τοῦ Οὔσου και τὰ εἶχε μεταφέρει εἰς Βοημίαν, ὑποστηρίζοντος δὲ ὅτι ταῦτα περιεῖχον πολλὰς ἀληθείας και ὅτι ἐτίμα τὸν Οὔικλεφ και τὸν Οὔσον, ὅς ἐθεώρει ἄνδρας ἀκεραῖου χαρακτήρος. Εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν προσήχθη πάλιν ὅπως δι' ἁπλοῦ και ἡ ὄχι ἀποφανθῆ δημοσίᾳ ἐπὶ τῶν ῥηθέντων ἁρθρῶν συζητήσεις δὲν ἐπετρέποντο. Τότε ὁ Ἱερώνυμος δημοσίᾳ ἠρνήθη τὴν εἰς τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα συγκατάθεσιν του, ἐκηρύχθη ὁπαδὸς τοῦ Οὔικλεφ και Οὔσου και ἐδήλωσεν ὅτι ἠσχύνετο ἐνώπιον Θεοῦ και ἀνθρώπων διὰ τὴν ἀνάκλησιν, ἣν ἐκβίασθαι και ἀπειληθεὶς διὰ τοῦ ἐπὶ πυρᾶς θανάτου, ἔκαμεν. Μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἡ Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν θανατικὴν καταδικὴν και τοῦ ἀτυχοῦς Ἱερωνύμου, ὡς αἰρετικοῦ. Μέχρι τοῦ Νοεμβρίου ἡ Σύνοδος ἠσχολήθη εἰς τὸ παλικὸν ζήτημα· τῆ δὲ 21 τοῦ μηνὸς αὐτοῦ ἐν συνεδρίασει αὐτῆς ὁ Ἐπίσκοπος Lodi διὰ λόγου πολυμῶδου παρασκεύασε τοὺς παρόντας εἰς τὴν καταδικὴν τοῦ Ἱερωνύμου, ἦτις κατόπιν εἰς ἐπήκοον πάντων ἀνεγνώσθη· μετ' οὗτος παρεδόθη εἰς τὸν δήμον. Ἐξερχόμενος τῆς Συνόδου ἀπήγγελλε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως. Ἐλθούσης δὲ τῆς ἡμέρας τῆς

θανατώσεως αὐτοῦ, ἀπαγόμενος εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ἐψάλλεν ἕμνους εἰς τὴν Θεοτόκον. Ἰδὼν μακρόθεν τὴν παρασκευαζομένην πυρὰν ἤρχισε συντόνως νὰ προσεύχηται· ἀλλ' οἱ δήμοι τῷ διέκοψαν τὴν προσευχὴν ἐκδύσαντες αὐτόν. Ἰδὼν τὸν πάσσαλον, ἐφ' οὗ ἐμελλε νὰ προσεδῆ, και τῆς ἀνδροφόνου πυρᾶς τὰ ζύλα, ἐψάλλε πάλιν τὸ Πιστεύω, μετ' οὗ στραφεὶς πρὸς τὸν λαὸν εἶπε γερμανιστὶ «Τὸ σύμβουλον τοῦτο ὑπῆρξε πάντοτε ἡ πίστις μου· ἀποθνήσκω ἐν τῇ πίστει ταύτῃ, και οὐχὶ δι' ἄλλο ὑπομένω τὴν θυσίαν ταύτην, εἰ μὴ διότι δὲν ἠθέλησα νὰ ὑπογράψω τὴν καταδικὴν τοῦ Οὔσου, θεωρήσας αὐτὸν ἀληθῆ κήρυκα τῆς Πίστεως». Ἐνέβαλον τὸ πῦρ και ἐπερρίφθησαν πάντα τὰ ἐνδύματά του και αὐτὰ τὰ πράγματα τῆς φυλακῆς. Οὐδὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιζήσῃ ἐκ τοῦ δαίμονος (!) ἐκεῖνου. Ἄνευ οὐδενὸς δείγματος πόνου, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐπάλαυσε πρὸς τὰς φλόγας ἐξέπνευσεν. «Ἐπίστευέ τις, γράφει αὐτόπτης μάρτυς τῆς καταχθονίου καταδικῆς, ὁ Βρατσιολίνι, ὅτι ἔβλεπε τὸν θάνατον φιλοσόφου τινὸς τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Μοίκιος Σκεούλας θέτει τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς φλογός, ὁ Σακράτης πίνει τὸ κώνιον μετ' ἡττονος θάρρους και ἀφοβίας ἐκείνης μετ' ἧς ὁ ἐκ Πράγης Ἱερώνυμος ὑπέστη τὸ μαρτύριον τοῦ πυρός. Ὁ δήμος, ἀφοῦ παρεσκεύασε τὴν πυρὰν, στοιβάσας μέχρι τοῦ λαμποῦ τοῦ Ἱερωνύμου τὰ ξηρὰ ζύλα, ἠθέλησε νὰ θέσῃ πῦρ ἐκ τῶν ὀπισθεν, ὅπως μὴ ἴδῃ αὐτὸ ὁ κατάδικος· ἀλλ' οὗτος, «ἀναψον, τῷ εἶπεν, ἀναψον ἐνώπιόν μου τὴν πυρὰν· ἐάν φόβος ἐκυρίευε τὴν καρδίαν μου δὲν θὰ ἦμην ἐδῶ.»

Στεύδοντες φύγωμεν ἀπὸ τοῦ ἀποτροπαίου τούτου θεάματος και εἰπωμεν ἐν τέλει ὀλίγας ἐπι λέξεις περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καταδικῆς. Ἡ κόνις τοῦ Ἱερωνύμου ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν, ὡς ἡ τοῦ Οὔσου, ἀλλ' ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐμεινε βαθέως ἐγκεχαραγμένος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν, ὡς ὁ φόνος ἐκεῖνου. Ἡ καταδικὴ τοῦ Οὔσου, καέντος και μὴ ἠτηθέντος, λέγει ὁ Ἐρασμος, διήγειρεν ἐν Γερμανίᾳ και Βοημίᾳ ἀγανάκτησιν γενικὴν κατὰ τῆς Ῥώμης και ἤναψε τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον πόλεμον τῶν Οὔσιτῶν, ὅστις ἔκαμε τὴν Ῥώμην και τὴν αὐτοκρατορίαν νὰ τρέμωσιν. Ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἡ παράδοσις ἐβεβαίωσεν ὅτι εἰμαρμένη δεινὴ κατεδίωκε τὰς οικογενεῖας ἐκεῖνων οἵτινες μετέσχον τοῦ ἀπαισιωτάτου δράματος. Ἐκατὸν τεσσαράκοντα ἡδη ἔτη ὕστερον ὁ Ἐκλέκτωρ τοῦ Παλατινάτου Ὁδων Ἐρρίκος ὁ μεγαλόψυχος, βλέπων ἑαυτὸν ἀποθνήσκοντα ἄνευ ἀπογόνων διαδόχων, ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐτιμῶρει ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἁμάρτημα ὃ διέπραξεν ὁ προπάτωρ αὐτοῦ ἀποστείλας τὸν Οὔσον εἰς τὴν πυρὰν. Ἡ οἰκτρὰ καταστροφὴ τοῦ Οὔσου και τοῦ Ἱερωνύμου δὲν ἔφερε τὸ ὑπὸ τῆς Ῥώμης ποδοῦμενον ἀποτέλεσμα. Ἡ Σύνοδος τὸν Αὐγούστον τοῦ 1416 ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιον κατὰ τῶν ἐν Μοραβίᾳ και Βοημίᾳ ὁπαδῶν τοῦ Οὔσου, ὡς εἶπομεν, καλέσασα αὐτοὺς ἐντὸς πεντηκοντημέρου προθεσμίας νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν θέλησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἐπεκράτησεν ἤδη ὁλοκλήρως ἡ ἀπὸ τῆς Ῥώμης κεραυνὸς καταφρονούντων. Ἡνώδη λοιπὸν ὅλη σχεδὸν ἡ Βοημία κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, οἱ δὲ ὁπαδοὶ τοῦ Οὔσου, ἐπικληθέντες Οὔσιται περὶ τὰ μέσα τοῦ 1419 ἠγειραν ἐπαναστάσιν και ἀνέτρεψαν τὴν κυβέρνησιν, κλίνουσαν ὑπὲρ τοῦ

κληρικοῦ κόμματος. Διαπερθέντων κατόπιν τῶν Βοημῶν εἰς ἄλλας μικροτέρας αἰρέσεις, ἐξηκολούθησαν αἱ ἀνωμαλίες μέχρι τοῦ 1431, ὅτε συνεκλήθη ἡ ἐν Βασιλείᾳ Σύνοδος πρὸς θεραπείαν τῶν τῆς Ἐκκλησίας συμφωρῶν. Τῷ 1433 ὑπεγράφη συνθήκη ἐν Πράγῃ μεταξὺ

ἐφάνη μὲν ὅτι ὁ σάλος κατέπαυσε τότε πρὸς στιγμήν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ μείνωσιν τὰ πράγματα μέχρι τοῦ σημείου ἐκεῖνου· τὰ φωτισθέντα πνεύματα ἀπήγουν ῥιζικὴν μεταρρυθμίσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ και γενικῇ, και τοιαύτη ἐπῆλθε βραδύτερον διὰ τῶν μεγάλων

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Β' ΠΑΡΑ ΤΗ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙ ΚΛΙΝΗ ΤΟΥ ΜΟΛΤΚΕ.

Εἰκὼν ὑπὸ H. Lüders.

τῆς Ἐκκλησίας και τῶν Οὔσιτῶν κατ' ἣν ἐπετρέπετο εἰς τὴν ἐν Βοημίᾳ νέαν αὐτῶν Ἐκκλησίαν α.) ἡ μεταλήψις τῆς Ἐδχαριστίας και ὑπὸ τὰ δύο εἶδη, τοῦ ἄρτου και τοῦ οἴνου· β.) οἱ κληρικοὶ νὰ δικάζωνται και νὰ καταδικάζωνται ὑπὸ τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων· γ.) νὰ κηρύττηται ἐλευθέρως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· δ.) νὰ ἀποκλείηται τῶν δικαστηρίων ὁ κληρὸς· ε.) νὰ διαχειρίζηται ὁ κληρὸς μόνον τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα. Καὶ

ἀνδρῶν τοῦ 13^{ου} αἰῶνος Λουθήρου Καλβίνου και Ζβέγγλη.

Ὁ Οὔσος και ὁ Ἱερώνυμος ἐκάψαν· τὰ ὀνόματά των ὅμως διεφημίσθησαν· αἱ ιδέαι των ἐπέζησαν και διεδόθησαν· ἡ μεταρρύθμισις ἐπῆλθε· τὸ σίγμα δὲ μόνον τοῦ φόνου αὐτῶν θὰ μὲν ἄνεξάλειπτον, και ὁ κόσμος, ἐνόσφ ὑπάρχει δικαιοσύνη, θὰ διαμαρτύρηται ἀείποτε κατ' αὐτοῦ.

ὅμως ἐστράφη ἐξ αἴφνης μὲ ταχείαν ἀπόφασιν καὶ παρετήρησε τὸν Οὐττερσον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μὲ ὕψος πεισματώδες καὶ προκλητικόν. Τοῦτο διήρκεσε μόνον μίαν στιγμὴν.

«Καλὰ, φθάνει» εἶπεν ὁ Οὐττερσον. «Τώρα εἰμπορῶ νὰ σὰς ἀναγνωρίσω, ἐν ἀνάγκῃ. Ἴσως δὲ μοῦ εἶνε χρήσιμον.»

«Ναί» ἀπήντησεν ὁ Ἄϊδ, «καὶ ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγνωρίσθημεν, δὰ σὰς δώσω καὶ τὴν διεύθυνσίν μου.» Ταῦτα εἰπὼν, ἀνέφερε μίαν ταπεινὴν ὁδὸν ἐν τῷ Soho.*)

«Παντοδύναμε Θεέ!» εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Οὐττερσον. «Μήπως ἀράγε ἐσυλλογίσθη τὴν διαθήκην;» Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀρθρώσῃ λέξιν.

«Καὶ τώρα» εἶπεν ὁ Ἄϊδ, «εἰμπορῶ νὰ σὰς ἐρωτήσω ἐκ νέου, πόθεν μὲ γνωρίζετε;»

«Κατὰ περιγραφὴν.»

«Κατὰ τίνος περιγραφὴν;»

«Ἐχομεν κοινὸς φίλους» εἶπεν ὁ Οὐττερσον.

«Κοινὸς φίλους; Καὶ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ φίλοι;»

«Ὁ Δόκτωρ Τζέκυλ παραδείγματος χάριν.»

«Ὁ Τζέκυλ; Αὐτὸς δὲν σὰς τὸ εἶπε, ψεύδεσθε»

εἶπεν ὁ Ἄϊδ μετὰ μεγάλης ὀργῆς.

«Κύριε,» εἶπεν ὁ Οὐττερσον «αὐτὴ ἡ γλῶσσα δὲν σὰς ἀρμόζει.»

Ὁ Ἄϊδ ἀπήντησε μὲ χλευαστικὸν γέλωτα, καὶ μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος ἀνοίξας τὴν θύραν ἠφανίσθη.

Ὁ δικηγόρος ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἔμπροσθεν τῆς κεκλεισμένης θύρας, περιδεὴς καὶ τεταραγμένος. Ἐπειτα ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς ἀποτροπαίου οἰκίας, βαδίζων βραδέως ἐν τῇ ὁδῷ, σύννους καὶ περιφροντις. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐστατάτα, ἔδετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ἐφαίνετο ὑψιστάμενος φοβεράς βασάνους. Τὸ αἰνίγμα, τὸ ὁποῖον ἐβασανίζετο νὰ λύσῃ, δὲν ἦτο εὐκόλον. Ὁ Ἄϊδ ἦτο μικρόσωμος, ναννοφυῆς ἀνὴρ. Ἐνεποίει τὴν ἐντύπωσιν ἀνδράπου διαστρόφου καὶ παραμεμορφωμένου, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο τις νὰ διακρίνῃ ποῦ ὑφίστατο αὐτὴ ἡ παραμόρφωσις. Εἶχεν ἀπεχθέςτατον, βδελυρὸν μειδίαμα. Ἡ πρός τὸν Οὐττερσον συμπεριφορὰ του ἐμαρτύρει φόβον ἄμα καὶ θράσος κακούργου ἀνδρός. Ὁμίλει μὲ βραγχινὴν, συριστικὴν, ὑπόκωφον φωνήν· πάντα ταῦτα ἐνέπνεον ἀπέχθειαν εἰς ἕκαστον, ἀλλὰ δὲν ἤρκουσαν εἰς τὸ νὰ ἐξηγήσωσιν τὴν ἀπειρον καὶ ἀνέκφραστον ἀποστροφὴν, τὴν ἄρρητον βδελυγμίαν καὶ συγχρόνως τὴν φρίκην, ἣν ἠσθάνθη ὁ Οὐττερσον ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτοῦ.

«Ὅχι» ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ δικηγόρος, «κάτι τι μυστήριον ὑποκρύπτεται ἐδῶ — ἀλλὰ τί ἄρα γε νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ ἀνδρῶπις; Δὲν εὕρισκω κατάλληλον ὄνομα δι' αὐτὸ τὸ τέρας. Ἡ ὄψις του δὲν εἶνε ἀνδρῶπις, δὲν εἶνε φυσικὴ. Ἡ μήπως εἶμαι προκατειλημμένος ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ Ἐνφειλδ; ἢ εἶνε πράγματι ἡ κακούργια καὶ ἡ διαστροφή τῆς ψυχῆς του ἥτις ἀποκατοπτρίζεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν του; Ὁ παῖχέ μου, δυστυχισμένε Τζέκυλ! Ἄν ὑπῆρξε ποτὲ ἀνδρῶπις ἐσφραγισμένος μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ σατανᾶ, αὐτὸς εἶνε ὁ νέος φίλος σου, ὁ κύριος Ἐδουάρδος Ἄϊδ!»

Ὁ Οὐττερσον ἐφθασεν ἤδη εἰς τὸ πέρασ τῆς μικρᾶς ὁδοῦ καὶ κάμψας τὴν γωνίαν ἦλθεν εἰς ἐν Square, ὅπερ

περιβάλλετο ὑπὸ φραίων, ἀρχαίων οἰκιῶν. Αἱ πλείσται τῶν οἰκιῶν τούτων εἶχον ἀποβάλλῃ μέρος τι τῆς ἀρχαίας αὐτῶν λαμπρότητος. Ἦσαν διηρημέναι εἰς πολλὰς χωριστάς κατοικίας. Χωριστὰ δωμάτια ἐνοικιάζοντο ἠντρεπισμένα δι' ἐπίπλων, ἀλλὰ δὲ ἐμισθοῦντο ὡς ἐργαστήρια, ὡς γραφεῖα, εἰς ἀσήμους δικηγόρους ἢ εἰς πράκτορας ἀμφιβόλων ἐπιχειρήσεων. Μία μόνον οἰκία, ἡ δευτέρα ἀπὸ τῆς γωνίας, εἶχε διατηρήσῃ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς λαμπρότητα καὶ μεγαλοκρίθειαν.

Ἄν καὶ ἦτο προκεχωρηκυῖα ἡ νύξ, ὁ Οὐττερσον ἐπλησίασε ταχέως καὶ ἀποφασιστικὸς εἰς τὴν βαρεῖαν θύραν καὶ ἐσθῆμανε. Γηραιὸς τις ὑπηρετὴς ἠνέωξεν αὐτὴν.

«Εἶνε ὁ δόκτωρ Τζέκυλ στὸ σπίτι, Παῦλε;» ἠρώτησεν ὁ Οὐττερσον.

«Πᾶω ἀμέσως νὰ ἰδῶ, κύριε Οὐττερσον» ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς, «παρακαλῶ, ὀρίστε μέσα.» Εἰσήγαγε τὸν δικηγόρον εἰς τὸν μέγαν καὶ φραϊὸν προθάλαμον, ὅστις ἐστρωμένος μὲ πολυτίμους τάπητας καὶ περικεκοσμημένος μὲ ἀρχαῖα δρῦνα ἐπιπλα ἐνεποίει εὐδαρστοτάτην ἐντύπωσιν.

«Θέλετε νὰ περιμένετε ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ Παῦλος, «ἢ προτιμᾶτε νὰ μεταβῆτε εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς ἐστίασεως;»

«Προτιμῶ νὰ περιμένω ἐδῶ,» ἀπήντησεν ὁ δικηγόρος, καὶ πορευθεὶς πρὸς τὸ παράθυρον ἐστηρίχθη παρὰ τῇ ὑψηλῇ θερμάστρῃ. Ὁ προθάλαμος οὗτος ἦτο ὁ ἀρεστότατος τόπος τῆς διαμονῆς τοῦ Τζέκυλ. Καὶ ὁ Οὐττερσον συνείδιζε νὰ λέγῃ, ὅτι ἐνταῦθα ἦτο ὁ εὐαρεστότερος τόπος ἐν ὅλῳ τῷ Λονδίῳ. Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, καθήμενος παρὰ τῇ θερμάστρῃ, ἠσθάνετο ἀόριστόν τινα φόβον, νευρικὴν τινα ταραχήν, καθ' ἣν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του ἔτρεμον· τὸ σατανικὸν πρόσωπον τοῦ Ἄϊδ δὲν ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· Ὁ Οὐττερσον ἤκουεν ἀκόμη τὸν διαβολικὸν γέλωτα, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ καταχθόνιος ἀνδρῶπις εἶχεν ἀφανίσθῃ ὀπισθεν τῆς θύρας· κατὰ πρώτην φορὰν ἠσθάνθη ποῖάν τινα ἀπογοήτευσιν τοῦ βίου. Ἀπειλητικὸν καὶ διάστροφον ἐμόρφαζεν αὐτῷ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἄϊδ ἐκ τῶν κυρτανομένων φλογῶν τῆς θερμάστρας. Ἠσθάνθη σχεδόν, αἰσθανθεὶς συναίσθημά τι ἀνακουφισσεως, ὅτε ὁ ὑπηρετὴς ἐπέστρεψε καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ, ὅτι ὁ κύριός του δὲν ἦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ.

«Εἶδα πρὸ ὀλίγου τὸν κύριον Ἄϊδ εἰσερχόμενον εἰς τὴν ὀπισθεν οἰκίαν,» εἶπεν ὁ Οὐττερσον. «Εἶχε τὴν κλειδα τῆς θύρας, ἠτις ἄγει εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ ανατομείου. Εἶνε φυσικὸν πρᾶγμα αὐτό, Παῦλε, νὰ λείπῃ ὁ κύριός σας ἀπὸ τὸ σπίτι;»

«Φυσικώτατον, κύριε Οὐττερσον» ἀπήντησεν ὁ γηραιὸς ὑπηρετὴς. «Ξεύρω ὅτι ὁ κύριος Ἄϊδ ἔχει ἓνα κλειδί.»

«Ὁ κύριός σας φαίνεται ὅτι ἔχει μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν τὸν ἀνδρῶπιον,» εἶπεγ ὁ Οὐττερσον σύννους.

«Μεγάλην ἐμπιστοσύνην» ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς, «ἔχομεν ὅλοι διαταγὴν, νὰ ὑπακούωμεν ἀνεξαιτάτως εἰς τὸν κύριον Ἄϊδ.»

«Δὲν πιστεύω νὰ εἶδα ποτὲ ἐδῶ αὐτὸν τὸν κύριον,» εἶπεν ὁ Οὐττερσον.

«Ὁ, ὄχι» ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς. «Αὐτὸς δὲν πα-

Η ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΤΟΥ ΜΟΛΤΚΕ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΤΟΥ ΛΕΠΤΕ. Εἰκόνα ὑπὸ Η. Λιδερς.

*) Δυσφημιστάτη συνοικία τοῦ Λονδίνου.

ρουσιάζεται ποτέ όταν είνε ξένος τις εδώ. Άλλως ούδέ ήμεις τόν βλέπομεν πολύ, διότι εισέρχεται και εξέρχεται πάντοτε διά της όπισθεν θύρας.

«Καλή νύκτα, Παύλε.»
«Καλή νύκτα, κύριε Ούττερσον.»

Βαρύθυμος και περιφροντής ανεχώρησεν ο δικηγόρος, όπως επιστρέψη εις την κατοικίαν του.

«Πτωχέ μου Τζέκυλ!» έλεγε καθ' εαυτόν. «Πρέπει να εύρίσκειται εις φοβεράν άμνηχανίαν. Ήτο άδάμαστος και άκόλαστος, ότε ήτο νέος. Άλλ' όμως τα νεανικά του άμαρτήματά θά έσυγχώρησε βεβαίως πρό πολλοῦ ο πανάγαθος Θεός. Τι άρα γε να είνε εις τό μέσον; τί δεσμεύει αυτόν μετά του Άυδ; Είνε τό φάσμα παλαιάς τινος άμαρτίας; Είνε κρύφιόν τι άνοσιούργημα, τό όποιον καταβρώσκει ως καρκίνος την ζωήν του; Είνε τιμωρία, ήτις βραδέως μέν άλλ' αναποδράστας έπέρχεται, μετά πολλά έτη, άφου πλέον πρό πολλοῦ έλησμονήθη τό κακούργημα;»

Η σκέψις αυτή ενέβαλε τόν δικηγόρον εις φόβον περί της ίδιας του άσφαλείας. Άμέσως ήρχισε να αναθεωρή συνοπτικώς τό ίδιον του παρελθόν. Έβασανίζετο συλλογίζόμενος, ότι και έν τή ιδιική του βίω ήπληρην ίσως κεκρυμμένον έγκλημα τι, τό όποιον δέν ήδύνατο να ένδυμηθί. Ολίγιστοι άνθρωποι ήδύνατο να αναθεωράσι τό παρελθόν των με τόσον άναπεπαιυμένην συνείδησιν, όσον ο δικηγόρος Ούττερσον. Έν τούτοις, ή αστηρότης με την όποιαν έκρινε τās ίδιās του πράξεις δέν τή άφινεν ήσυχίαν. Είχε πάντα λόγον, να ευχαριστή τόν Θεόν, ότι τόν έβοήθησε να υπερνικήση πολλούς δεινούς πειρασμούς. Έπί τέλους, κατέλιξε πάλιν εις τόν Τζέκυλ και εις τόν Άυδ.

«Αυτός ο Άυδ» έλεγεν ο Ούττερσον καθ' εαυτόν, «πρέπει να έχη φοβερά μυστικά. Σκοτεινά, καταχθόνια έργα, άπέναντι τών όποιών και ή χειρίστη πράξις του Τζέκυλ θά λάμπη ως ο ήλιος. Όχι, αυτή ή υπόθεσις πρέπει να λάβη τέλος. Και μόνη ή ιδέα ότι αυτός ο κακούργος συνδέεται τόσον στενώς μετά του Τζέκυλ μου έμποιεί φρίκην. Και τό χειρίστον είνε ότι αυτός ο κακούργος, άν εγνωρίζε την διαθήκην του Τζέκυλ, θά καταλαμβάνετο ίσως υπό άνοσημονησίας. Πρέπει έξ άπαντος να εξερευνησω αυτό τό μυστήριον, αντί πάσης θυσίας. Φθάνει μόνον να με άφήση ο Τζέκυλ, προσέθηκε τετλιμμένος και περιφροντής, «φθάνει μόνον να μη με έμποδίση!»

Και οι άκατανόητοι όροι της διαθήκης επανήλθον πάλιν εις τόν νονν του έναργώς και άρισμένως.

III.

Δύο περίπου εβδομάδας μετά τα άνωτέρω έκτεθέντα συμβάντα ο Δόκτωρ Τζέκυλ παρείχεν έν τη οικία του μίαν έκ τών συνήθων του εκείνων εστιάσεων, αίτινες πάντοτε διεκρίνοντο διά τα εξαίρετα φαγητά, τούς εκλεκτούς, παλαιούς οίνους και τούς επίσης εκλεκτούς συνδαιτυμόνας. Ο Ούττερσον έμεινεν ακόμη, μετά την αναχώρησιν τών λοιπών ξένων. Ο Τζέκυλ, φρατός άνήρ ύψηλού άναστήματος, πεντηκοντούτης περίπου, με έντελώς έξυρημένον πρόσωπον, με έλκυστικά χαρακτηριστικά εκφράζοντα άσυνήθη νοημοσύνην και μεγάλην της ψυχής αγαθότητα, έμενε λίαν ευχαρίστως μετά του Ούττερσον κατά μόνας. ήτένιζε μετά προφανούς ευαρεσκείας τό σοβαρόν και ήρεμον πρόσωπον του δικηγόρου και ένετρώφα έν τη εύγλωττω όλιγολογία αυτού.

Έπί τέλους μετά μακράν σιγήν ειπεν ο Ούττερσον: «Από πολλοῦ έπιθυμώ να σου όμιλήσω, Τζέκυλ. γνωρίζεις, περί τίνος; περί της διαθήκης σου.»

Τό θέμα τούτο δέν εφάνη ακριβώς ευάρεστον εις τόν Τζέκυλ. έν τούτοις όμως, μετά τινος βεβιασμένης εϋθυμίας απήντησεν ο ιατρός: «Πτωχέ μου φίλε, Ούττερσον. είμαι πολύ κακός πελάτης σου. Η διαθήκη μου φαίνεται ότι σε κάμνει δυστυχή. αυτή ή διαθήκη σου είνε παλοῦκι ζιτό μάτι. όπως και ο Λάνυον, αυτός ο σχολαστικός γέρον, δέν είμπορεί ν' άκούσῃ άνευ φρίκης τās «έπιστημονικάς αίρέσεις» μου, ως άποκαλεί τās θεωρίας μου. Άλλά δέν είνε ανάγκη να γίνεσαι τόσον σκυθρωπός. Τό ζεύρω, ο Λάνυον είνε καλός άνθρωπος, καλός φίλος — αλλά σχολαστικός, αδιάτρεπτος, σκληροτράχηλος, φλόδαρος σχολαστικός.»

Χωρίς να δόση ούδέ την ελαχιστην προσοχήν εις τās περί του Λάνυον παρατηρήσεις του Τζέκυλ, ειπεν ο Ούττερσον: «Ξέρεις, ότι ποτέ δέν έπεδοκίμασα την διαθήκην σου.»

«Πάλιν με την διαθήκην μου!» ανερώνησεν ο Τζέκυλ. «τό ζεύρω, τό ζεύρω» έξηκολούθησεν όλίγον τι ήρεδισμένος, «μου τό είπες τουλάχιστον πολύ συχνά.»

«Και σου τό επαναλαμβάνω ακόμη μίαν φοράν» απήντησεν ο Ούττερσον. «έτυχε να μάθω μερικάς πληροφορίας περί αυτού του άνθρώπου, του Άυδ.»

(Έσεται συνέχεια.)

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕΤ' ΑΛΛΗΛΩΝ.

Μυθιστόρημα υπό Έρμάννον Χάιτσεργ.

(Συνέχεια.)

Με τιμή αυτή ή αγάπη — με συγκινεί. — ως ευχαριστώ. — Άλλά ή κρίσις μου; . . . Απατάμαι έν τη περί του πατρός σας κρίσει μου;»

«Όχι, κόρησα —»

«Καλά λοιπόν. Μοι άποδίδετε την ήσυχίαν μου και με στερεώνετε εις την άπόφασίν μου. Και τώρα μίαν παράκλησιν. Μοι έγράψατε ότι είσθε φίλος μου. Απαιτώ έκ της φιλίας σας μίαν χάριν, την μεγίστην ίσως χάριν, την όποιαν άνθρωποι μεταξύ τους είμποροῦν να ζητήσουν και να κάμουν — Έγκαταλείπετε τό Άμβούργον;»

«Ναι, κόρησα —»

«Και δέν επιστρέφετε πλέον ποτέ! ποτέ!»

«Σάς τό υπόσχομαι —» έπρόφερεν ο Καϊϋ με ύπόκωφον φωνήν.

«Τότε λοιπόν όλα είνε έν τάξει μεταξύ μας. Θα είπω εις τόν πατέρα σας τό να! Έχετε γεια, κύριε κόρη! Μη με λησμονήσετε και δεχθήτε την ειλικρινή έκφρασιν της εϋγνωμοσύνης μου.»

Έπειδή κατά την στιγμήν ταύτην ο κόρης Σλειβεν και ή σύζυγός του έπέστρεψαν εις τό δωμάτιον, άπεμακρόνησαν άπ' άλλήλων ο Καϊϋ και ή Κλεμεντίνα Ίουλιία. Έπηκολούθησε βραχεία τις συνδιάλειξις και μετά ταῦτα άπεχωρήτησεν ο Καϊϋ και άπήλθε. Παρά

τη θύρα έτεινε την χείρα εις την Κλεμεντίναν Ίουλιάν, έκράτησε την ιδιικήν της επί τινας στιγμάς, και άμφότεροι προσετένισαν άλλήλους εις τούς όφθαλμούς, ως δύο άνθρωποι άποχαριτιζόμενοι έν βαθεία συγκινήσει διά παντός.

Έν σφοδρά παραχή έπορεύθη ο Καϊϋ εις τό ξενοδοχείον «της Εβρώπης». Τό προαίδημά του λοιπόν δέν ήτο άπατηλόν. Ο πατήρ του πράγματι έξήγησε την χείρα της Κλεμεντίνας Ίουλιίας. — Αιτή λοιπόν έμελλε να γείνη μητριά του!

Ο Καϊϋ ήγωνίζετο ένδοιμώχως φοβερών άγώνων, και εις ούδέν ήρχετο άποτέλεσμα. Ένιστε μέν ήγανάκται: συλλογίζόμενος ότι ή πρότασις του πατρός του δέν άπεκρούσθη άμέσως και άνευ διαταγῆς — αλλά μετ' όλίγον αναλογιζόμενος άμερολήπτως την θέσιν της Κλεμεντίνας Ίουλιίας, έτίθετο πρός τό μέρος της.

Ήτο έν γένει αξία μομφής; Ο πατήρ του είχεν όμολογημένως φήμην άμέμπτου και τελείου ίσχύου, και ως τοιοῦτος θά προσέφερτο βεβαίως και πρός αυτήν. Ος σύζυγος τοσοῦτον περιφανούς και εύπόρου άνδρός προσεδόκα ή νέα τās άπολαύσεις του βίου, ως πάντοτε έστερήθη. Ο μέχρι τούδε βίος της διέρρευσεν έν μονοτονία, και όχι μόνον δέν απέξηλάσεν αυτήν διά τό σωματικόν της ελάττωμα, αλλά τούναντιον καθίστασθε έπισοδηρότερον τό δυσόχημά της τούτο. Ίσως δε και διά της διανοητικής αυτής άναπέψσεως και ήθιακής μορφώσεως ήτο άνωτέρα τών αισθημάτων εκείνων, άτινα ως επί τό πλείστον διαφερόσθαι τās έλλείδας ως γεννώσι. Μετά τās σκέψεις ταύτας πάλιν ο Καϊϋ ένέπιπτεν εις έγωϊστικούς διαλογισμούς. Άνοπόφορον, άδύνατον, ακατάληπτον τή εφαινετο ότι ο πατήρ του έμελλε να λάβη ως σύζυγον εκείνην, την όποιαν αυτός ήγάπα. Μάλιστα δε τώρα άκριβώς, ένεκα τών δυσκολιών ως συνήντα, συνηδάνετο πόσον θερμώς, πόσον περιπαθώς ήγάπα αυτήν. Και όμως δέν τή έξεδήλασεν ως έπρεπε τόν έρωτά του.

Άλλά και ταύτας τās σκέψεις διεδέχοντο πάλιν άλλαι έν τη διανοία του. Ήδύνατο ή Κλεμεντίνα να δηλώσῃ ότι δέν δεχεται την πρότασιν του πατρός του και ότι έπιθυμεί να γείνη σύζυγος αυτού του Καϊϋ; Και θά συγκρατηθίτε ποτέ να γείνη σύζυγός του; Δέν εφανερώσεν ότι δέν τόν αγαπά; Τόσον αινιγματώδης εφαινετο εις αυτόν ή νεάνις αυτή.

Και έπαιτα: «Όσον όλίγην έκτίμησιν και σεβασμόν είχε πρός τόν πατέρα του ο Καϊϋ δέν ήδύνατο όμως να άρνηθί την έμφυτον και ύπεροχον εϋγένειαν τών αισθημάτων και του χαριστήριου αυτού.»

Ήτο ψυχρός έν τη πρός τόν πατέρα συμπεριφορά του, διότι δέν ήδύνατο να προσποιηται, άλλ' εις όλα τα πράγματα της τιμής και του υικου καθήκοντος κατείχετο υπό ενός μόνου αισθήματος — του αισθήματος της ίδιας ύπαταχής υπό την δέλησιν του έχοντος δικαίωμα ν' άπατηή αυτήν.

Και άν ακόμη ήδύνατο να έπέλθῃ συνεννόησις τις μεταξύ αυτού και του πατρός του, και άν ή Κλεμεντίνα Ίουλιία έδιδεν εις αυτόν την προτίμησιν — έμεινεν όμως και άλλο τι έμπόδιον: ή θυγάτηρ του Καϊϋ.

Ο Καϊϋ ήγάπα τό θυγάτριόν του μετά τοςάυτης τρυφερότητος όστε και μόνη ή ιδέα περί της ελαχιστης έτι άστοργίας έκ μέρους δευτέρας μητρός έτρόμαζεν αυτόν.

Πλήν τούτου δέν εγνωρίζεν επαριώς τόν χαρακτήρα της Κλεμεντίνας Ίουλιίας. Ήδύνατο να κρίνη μόνον έκ τών πρώτων έντυπώσεων. Ήτο άρα γε αυτή πραγματικώς τοιαύτη, όσαν την εφαντάζετο, και φημίαιε άρα καθ' όλα πρός την άλλην Κλεμεντίναν Ίουλιάν, την τεθνεώσαν σύζυγόν του;

Έπί τή άναμνήσει της θυγατρός του, τόσον έπουσιώδη και τόσον ασήμαντα εφάνησαν εις τόν Καϊϋ πάντα όσα είχε σκεφθί πρό μικρού, όστε απέβαλεν άμέσως πάλιν ίχνος διαταγῆς και άπεφάσισε ν' αναχωρήσῃ όσον τάχιστα. Η εικάν του θυγατρίου του απέδωκεν ατέψ αίφνης δλον τόν κόσμον, τόν όποιον έξήτει ή καρδιά του.

Ο Καϊϋ επιστρέψας εις τό ξενοδοχείον εύρε τόν πατέρα του παρόντα έν τή δωμάτιω, όπερ άπό κοινού μετ' αυτού κατώκα. Έξέφρασεν ατέψ την λύπην του ότι κατά την ήμέραν ταύτην δέν τόν είχεν ιδή εισέτι, και τή άνήγγειλεν ότι έντός όλίγων ώρών έμελλε ν' αναχωρήσῃ.

«Και διά ποίον λόγον εγκαταλείπεις τόσον αίφνηθίως τό Άμβούργον;» ήρώτησεν ο κόρης Φέλιξ. Την φοράν ταύτην εφαινετο έν τή έρωτήσει μάλλον ευάρεστος έκπληξίς ή λύπη επί τή προσεχει αναχωρήσει του υιού του. Ο κόρης είχεν άόριστόν τι προαίδημα ότι τό περί γάμου σχέδιόν του έμελλε να διασταυρωθί υπό του

Καϊϋ, άν έμενεν ένταῦθα, διά τούτο ήτο εϋδεξήγητος ή χαρά του ότε ήκουσε την αναχώρησιν αυτού.

Ο Καϊϋ απήντησε και άνέφερε συγχρόνως ότι άπεχωρήτησεν ήδη την οικογένειαν Σλειβεν.

«Ήσουν εκεί; έρχεσαι εκείθεν;» ήρώτησεν ο κόρης Φέλιξ μετά περιεργίας, ήν δέν ήδύνατο να καλύψῃ. Τώρα εφαινετο εις αυτόν τόν ίδιον άπόρριστον, ότι δέν άνεκοίνωσε μέχρι τούδε εις τόν Καϊϋ τά σχέδιά του.

Ο Καϊϋ έμάντεσε τί εκέπετο και τί ήσδάνετο ο πατήρ του κατά την στιγμήν ταύτην και άσάθημα τι υικής στοργής ήδει αυτόν εις τό να αναγγείλῃ πρώτος ευάρεστον εις τόν πατέρα του είδησιν. Και όμως, ότε ήτοιμάζετο να όμιλήσῃ, δέν ήδυνήθη να έθρη λόγους. Έβλεπεν ένώπιόν του την τεθνεώσαν μητέρα του, είτα δε άνελογίζετο την Κλεμεντίναν Ίουλιάν έν ταις άγκάλας του πατρός του και καταλαμβάνετο υπό φρίκης.

Όλας διάφορος ήτο ήδη ο κόρης Φέλιξ. Η περιεργία να μάθῃ άν έγινε λόγος περί της προτάσεώς του, άν ή Κλεμεντίνα Ίουλιία έλαβεν ήδη άπόφασιν, ύπερνικήσῃ δλους τούς προτέρους διαταγῆς του. Κατά πρώτην ίσως φοράν τώρα, όπου έπρόκειτο περί ίδιων συμφερόντων της καρδίας του, ο κόρης άπόλασε την συνήθη ατέψ ψυχρότητα έν τή σκέπτεσθαι.

«Έχω να σοῦ κάμω μίαν ύποδοχίαν άνακοίνωσιν, πριν χωρισθώμεν, Καϊϋ» ήρχισε λέγων ο κόρης Φέλιξ, και παρετήρησε μετά συντόνου προσοχής την όψιν του υιού του. Οφείλω να σοῦ κάμω αυτήν την άνακοίνωσιν. Έξήγησα σήμεραν τό πρωί την χείρα την κομησής Κλεμεντίνας Ίουλιίας.»

ΆΛΛ' άντι να εκδηλώσῃ όσον δήποτε έκπληξιν, ο Καϊϋ έκκλινεν άπλώς την κεφαλήν, έξέπεμπε τόν κανόν του σιγαρέτου διά τών βωδώνων, και είπε: «Τό ζεύρω.»

Ο κόρης ήσδάνθη μεγάλην άνακούφισιν. Διά της συντόμου άπαντήσεως του Καϊϋ οῦ μόνον αι δυσάρεστοι συνέπειαι της άνακοίνωσεως ταύτης ήροντο, αλλά και εγεννάτο εις τόν κόρητα ή έλπις ν' άκούσῃ νέας και ευάρεστους ίσως είδήσεις.

«Δέν έκαμαν λόγον ο κόρης και ή κόρησα φόν Σλειβεν περί της έπισκέψεώς μου, και περί της προτάσεώς μου;»

Ο Καϊϋ έκαμεν άρνητικῶν κινήσιν. Έπηκολούθησε βραχεία τις σιγή. Ο κόρης έξήγαγεν έκ του θυλακίου του την χρυσήν ταμβακοθήκην, ήνώσε και έκλεισεν αυτήν πάλιν, έκαμψε τόν μικρόν δάκτυλον της δεξιάς του και έξυσε την κεφαλήν του. Ήσδάνετο μεγάλην δυσκολίαν να έρωτήσῃ πάλιν. άνέκφραστον στενωχωρίαν!

Αυτός ο άνθρωπος, όστις εκάθητο εκεί άπέναντι του με τόσην άδιαφορίαν και ήσυχίαν, με άπάθειαν, ήτις έξέπρεπε μομφήν και περιφρόνησιν συγχρόνως, ήτο άπόρριστος εις τόν κόρητα.

Και όμως ήρώτησεν ούτος:

«Λοιπόν ή ίδια ή κόρησα Κλεμεντίνα Ίουλιία ήμίλησε περί της προτάσεώς μου;»

«Ναι!» απήντησεν ο Καϊϋ και περιώρισθη πάλιν εις αυτήν την βραχυτάτην άπάντησιν.

«Σε παρακαλώ, όμιλει, Καϊϋ. Η όλιγολογία σου με βασανίζει και μαρτυρεί όλίγην εϋδιακρίσιαν.»

ΆΛΛ' ο Καϊϋ έμεινεν άναλόγητος. Αιτή ή προφανής έρωτική άνοσημονησία, ήτις εις νεαρόν τινα έραστήν θά εφαινετο ένόητος και συγγνωστή, άλλ' εις τόν γηραιόν κόρητα ήτο άνάρμοστος και άναξιοπροσής, έφερε τόν Καϊϋ εις άγανάκτησιν. Όσον και άν επάλαιε πρός εαυτόν, δέν ήδύνατο να γίνῃ κύριος τών συνασθημάτων του.

«Λοιπόν, Καϊϋ;» επανέλαβεν ο κόρης.
«Δέν έννοώ, πατέρα!»

Η όψις του γηραιού κόρητος μετεβλήθη έπισοδητώς. Τό πρόσωπόν του εκίρηνισε, οι φαιοι όφθαλμοί προσέλαβον έκφρασιν όργής και ή δεξιά χείρ έστρεψε την μονόπτερον σπασμαδικώς κινουμένην.

Άλλά και πάλιν κατώρθωσε να ύπερνικήσῃ την παρ' όλίγον έκραγείσιν όργήν του, και άπεφάσισε ν' ακολουθήσῃ και ένταῦθα τούς τοςάκς έφαρμοσθέντας κανόνας της συνέσεως.

«Έννοείς πολὺ καλά, Καϊϋ! Άλλ' ως είνε! Έννοώ την θέσιν σου. Αναλογίζεσαι την μακαρίτιδα μητέρα σου και λυπείσαι, ότι είμπόρεσα να την λησμονήσω τόσον ταχέως. ΆΛΛ' άπατάσαι! Άκριβώς διότι έξησα τόσον εύτυχής με την έξαίρεστον και άληθινήν του έκείνην γυναίκα, φήρασεν έν μοι ή σκέψις να νυμφρευθώ έκ δευτέρου. Η προβεβηκυία ηλικία μου ή ιδιική σου θέσις, και άλλοι διάφοροι λόγοι μοι διήγειραν φυσικῶ τή λύγῃ πολλούς διαταγῆς. Έπί τέλους όμως υπερίσχυσεν ο φόβος της έρημίας, της

μοναξιάς, ο φόβος μήπως παραδοθώ εις την θλίψιν μου. Άν ήμωδα πλησιέστεροι μεταξύ μας, Καϊώ, αν έβλεπα ότι αισθάνεσαι την ανάγκην να ζήσ πλησίον μου, αν έβρισκα ανακούφισιν εν τη αγάπη και τη φιλίᾳ σου, ούδέποτε δε έλάμβανα τοιαύτην σκέψιν και τοιαύτην απόφασιν. Άλλά σὺ έρχεσαι και φεύγεις ώσαν ξένος. Δέν εἰςεύρω ούτε καν αν θά σέ έπανιδώ πλέον, και της πρὸς ἐμέ αδιαφορίας σου, Καϊώ, έχω αποδείξει εις προηγουμένα συμβάντα. Ουτε καν περι του γάμου σου μου φίλησες ποτέ.»

Ο κόμης έσταμάτησε και ο Καϊώ έτρόμαξε. Ήξευρε λοιπόν ο πατήρ του ότι ήτο νυμφευμένος και όμως δέν τῷ ανέφερεν έως τώρα τίποτε περι τούτου. Η εὐδαικρία αὐτῆ τὸν συνεκίνησε, προσέτι και η ὀλη ὀμιλία τοῦ κόμητος έκαμεν εντάπεισιν εις αὐτὸν και προκάλεσεν εν τῇ ψυχῇ τοῦ ἐπιεικέστερα, και τρυφερότερα αισθήματα.

«Έχεις δικη, πατέρα!» εἶπεν ὁ Καϊώ. «Επιδοκιμάζω ὅλα, ὅσα εἶπες. Συγχώρησέ με διά τὴν ἐπιφυλακτικότητά μου! Ἐπιθυμῶ μάλιστα νά σοῦ ἀναγγείλω καλᾶς ἀγγελίας. Η Κλεμεντίνα Ἰουλιὰ ἐδέχθη τὴν πρότασίν σου, και θά σοῦ εἰπῇ τὸ ναί.»

Ο γηραιὸς κόμης κατέληφθη ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως και ἤρχισε νά τρέμη ὅλος. Ἐνηγκαλιόθη τὸν Καϊώ μετὰ θερμότητος και κατηπάσθη αὐτὸν κατὰ πρώτην φοράν μετὰ τοσαῦτα ἔτη.

«Καϊώ, παιδί μου!» ἐψιθύριζεν ὁ γέρον και οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξέφραζον ἀληθινὴν θερμότητα.

«Ἐχε γιὰ, ἀγαπητέ μου πατέρα!» ἔλεγεν ὁ Καϊώ «εἶδε νά εἶσαι εὐτυχής.»

Μετὰ τὰς συντόρους ταύτας, και ταχέως τὴν συνδιέλεξιν διακοπούσας προσωνήσεις, κατέλειπεν ὁ Καϊώ τὸ δωμάτιον.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ υἱοῦ του, ὁ κόμης Φέλιξ ἐστάθη ἀπέναντι τοῦ κατόπτρου. Μετ' ἐρωθρόν τι μεταξωτὸν μανθῆλιον ἀπέμαζεν εν δάκρυ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἀλλ' ἐπειὴ πάλιν ἔδωκεν εις τὸ σῶμά του τὴν συνήθη ὀρθίαν σέασιν και ἤρχισε νά μειδιᾶ με ὄψιν ἐκφράζουσαν τὴν οὐναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς ἀνθρώπου, κατακλιθεὶς τοὺς ἀντιπάλους του διά τῆς συνείσεως.

Ο ἥλιος κατέχευε χρυσὰ ρεύματα φωτὸς και διηύαζε τὸ καταπράσινον δάσος τοῦ Δρόννιγχαφ, εν φ μυριάδες πτηνῶν ἐνεφάλευον και ἀναρίθμητα ἀόρατα ζωντανὰ πλάσματα ἀπῆλθον τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ζωῆς.

Τὸ δάσος τοῦτο ήτο τὸ λαμπρότατον κόσμημα τοῦ τόπου. Οὐδαμῶ εὐρισκοντο φραιότερα ὄρυς, οὐδαμῶ ἀλλαχοῦ ὑπῆρχεν ἠρεμότερα ἔρημια, ἠραιότερα ἡσυχία, οὐδαμῶ οὐκωρότεροι, ὑπὸ ἀγροτικῆς ποιήσεως περιβαλλόμενοι περίκατοι και οὐδαμῶ ἀλλαχοῦ ἐπνεε τοσαῦτον καθαρά και ὕγιη πνοή ὅσον ἐνταῦθα.

Εἰς ἡμισείας ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἔκειτο τὸ κτήμα μετὰ τὸ ἀνδρῶν του, μετὰ τοὺς ἀγροὺς του, μετὰ τοὺς λιμῶνας του, περιζωννύμενον ὑπὸ τοῦ καταπράσινου δάσους, ἀπεριγράφως ζωγραφικὸν καθιστάμενον ὑπὸ τῆς στενῆς λωρίδος ὕδατος, εἰς διασχίζουσας τοὺς ἔμπροσθεν τοῦ παλατίου ἐκτεινομένους λιμῶνας.

Πόσον εὐχάριστος θά ήτο ἐνταῦθα ὁ βίος, ἡ ἡρεμὸς ἀπόδρασις

τῆς ζωῆς, ἀνευ φροντίδων και μεριμνῶν, εν ἄρμονίᾳ πρὸς τὴν ἰδίαν συνείδησιν, εν ἀποκλειστικῇ θεωρίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ και τοῦ καλοῦ!

Μόλις πρὸ μικροῦ εἶχον τελεωθῆ οἱ ἐργάται τὴν ἐσωτερικὴν και ἐξωτερικὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρχοντικοῦ παλατίου. Ἀληθῶς εὐγενῆς καλλονῆ, ἡ καλλονῆ ἐκείνη, ήτις ζῆτει τὴν πραγμάτων τῆς εν τῷ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀτέχνῳ συνδυασμῷ ἀπλῶν θεμελιωδῶν χρωμάτων, περιέβαλλεν ὀλόκληρον τὴν ἔπαυλιν.

Αἱ σιδηραὶ κικλιδες, αἱ ἰδρυμένοι ἐκατέρωθεν τῶν λιθίνων κλιμάκων παρά ταῖς εἰσόδους, ἔλαμπον και ἤστραπτον ἐκ τοῦ ἐπιχρυσωμάτος των, και αἱ ὑπὸ πρᾶσιναν περιπλοκάδων περιεκαλυμμένοι μελανόχροι θῦραι και τὰ παράθυρα ἀπετέλουν ἄραιότερην ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἡρεμὸν λευκότητα τῶν κεκοινασμένων τοίχων.

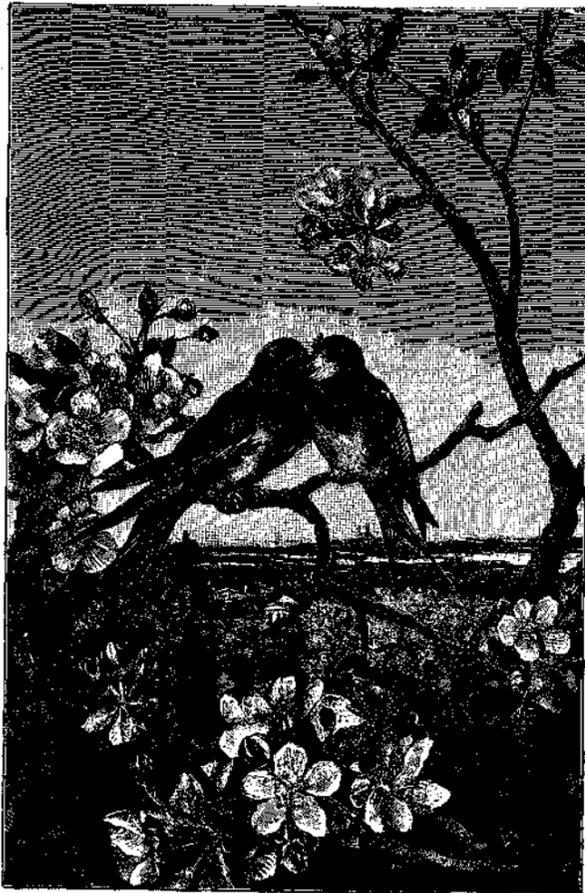
Και εἰς τὰ ἔξω τῆς ἐπαύλεως εἶχον ἐργασθῆ πολυάριθμοι ἐργάται ἐπὶ ὀλοκληρῶς ἐβδομάδας, οὕτως ὥστε τὰ πάντα, μέχρις αὐτοῦ τοῦ κόμητος ἐπεξεργασμένου ξυλίνου περιστερεῶνος ἐπὶ τῆς παρακειμένης ἀύλης, ἔλαμπον και ἤστραπτον. Καὶ ὀλοκληρὸς ἡ πόλις Σ. ἔλαμβανε ζωηρότατον ἐνδιαφέρον περι τῆς ἀποδοκίμου ἐπιστροφῆς τοῦ κόμητος. Ὅχι μόνον ὁ κόμης Φέλιξ πρὸν Βισδωρφ ἐπέστρεφεν εις τὰ κτήματα αὐτοῦ εἰς τὴν παραλήβη κληρονομικῶς παρά τῶν εὐγενῶν προγόνων του· ἀλλ' ἤδη συναδεύετο και ὑπὸ φραγῆς, εἰ και μικρῆ νεαρᾶς γυναικὸς, τῆς ὁποίας τὴν ἐμφάνισιν μετὰ συντόνου προσδοκίας περιέμενον ὅλοι οἱ εὐγενέστεροι κύκλοι τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας.

Πάντες ἐγκωμιάζον τὴν εὐπροσηγορίαν και φιλοφρονητικότητα τοῦ κόμητος, τὴν εὐκωνωνησίαν του και τὴν — γενναιοδωρίαν του. Ἐκείνο όμως, τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως προσεἰλκυσε τὴν γενικὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν και ἐμαρτύρει ότι ἡ εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος ἐπιστροφή του δέν προήλθεν ἐκ παροδικῆς ἰδιοπροσίας, ήτο τὸ γεγονός ότι ὁ κόμης ἀπέσπασε ἐγένετο μέλος εἰς τινὰς λέσχας, εἰς τὰς ὁποίας εὐόχνησεν ἐπιμελῶς και ἐπαίξε τὸ ἑσπέρας μετὰ λοιπὰ μέλη, ἤδη δέ εἶχε κάμη και διαφόρους ἐπισκέψεις εἰς τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως και εἰς ἄλλους πολίτας.

Ο γηραιὸς κόμης Σλειβεν ήτο ὑπεράγαν εὐτυχῆς και ὀχι ὀλιγώτερον εὐτυχῆς ήτο και ἡ σθεγὸς του, εἰ και ὑπὸ ὀλιγωτέρων ἐλπιδῶν ἐμφορομένη, ἐπὶ τῷ συνοικεσίῳ τούτῳ.

Ἀπᾶς εν τῷ μεταξῷ χρόνῳ ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλιὰ ἐπισκέφθη εν συνοδίᾳ μετὰ τῶν γονέων τῆς τὸ Δρόννιγχαφ και πλήρης χαρμῶν ἐκπλήξεως παρετήρησε τὰς φυσικὰς και τεχνικὰς καλλονὰς τοῦ κτήματος τούτου, ὅπερ ἐμελλε προσεχῶς νά γείνη και ἰδικῆ τῆς ἰδιοκτησίας.

Αἱ τρυφεραὶ και ἀκατάπαντοι φιλοφροσῆσαι τοῦ κόμητος Φέλιξ συνεκίνηον αὐτήν. Ἐν ὀλη δέ τῇ φιλοφρονίᾳ συμπεριφορᾷ του, ἀκόμη και ὅταν αἱ περιστάσεις ἀφινον αὐτοὺς μόνους ἐπὶ βραχύντινα χρόνον, ὁ κόμης ἐφαίνετο πλῆρως εὐλαβείας και σεβασμοῦ πρὸς τὴν Κλεμεντίναν Ἰουλιάν και τὴν ἐλαχίστην δὲ ἐπιθυμίαν τῆς ἐμάνεως και προσέλαμβανε μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος, ὥς αν νά ήτο νεαρὸς τις ἑραστῆς και ὀχι ἀνὴρ πηλοσῶζων εἰς τὴν γερωνικὴν ἡλικίαν. Ἄλλ' ὅτι πρὸ πάντων ἀφῆρσεν ἀπὸ τὴν Κλεμεντίναν

ΕΥΤΥΧΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰκὼν ὑπὸ Marie Laux.

Ἰουλιαν και τὰς τελευταίας ἀμφιβολίας περι τοῦ συνετοῦ τῆς πράξεώς της, ήτο ὁ εὐγενέστατος τρόπος κατ' ὄν ὁ κόμης Φέλιξ ὑπεδείκνυε πόσον ἠδύνατο ἑαυτὸν εὐτυχῆ διά τὴν ἀποδοχὴν τῆς πρότασῆς του.

Ἐπανηληθῆνως ὑπεμείνησεν ὁ κόμης τὴν μεγάλην θυσίαν εἰς τὴν ὑπεβάλλετο ἡ νεαρὰ γυνὴ ὑπανδρευομένη αὐτὸν τοσοῦτον πρεσβύτερον ὄντα, εν μακροτέρῳ δέ τιμι διαλέξει, γενομένη ὑπὸ τὰ δένδρα τοῦ δάσους, ἐξέφρασεν ὁ κόμης ότι τοσοῦτον μείζον εἶνε τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ καθήκον νά καταστήσῃ αὐτὴν εὐτυχῆ.

Η Κλεμεντίνα Ἰουλιὰ παρέβαλλεν ἤδη μετὰ ποιᾶς τινος περιφρονησεως τὴν ἀπόδομον και ἀλλόκοτον συμπεριφορὰν τοῦ Καϊώ πρὸς τοὺς εὐγενεῖς και εὐλαβεστάτους τρόπους τοῦ πατρὸς του. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν και κατέχων τοσοῦτον ὑψηλὴν κοινωνικὴν θέσιν, ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν μετὰ τοσαύτης ταπεινοφροσύνης και ὑποταγῆς, ἐμβαλλομένης αὐτὴν εἰς ἀμυχανίαν, ἐνῶ ὁ Καϊώ προσελάμβανε ἀπέναντι αὐτῆς ἠδὺς προστατευτικόν, καθίστα αὐτῇ ἐπαυσητὴν τὴν ὑπεροχὴν του και τοιοῦτοτρόπως δυσπρόσταται και προσέβαλλεν αὐτήν.

Η Κλεμεντίνα Ἰουλιὰ δέν ἠδυνήθη νά λησμονήσῃ και νά συγχωρήσῃ τὴν ἀσάδη οἰκειότητα, ἣν εἰδείξε πρὸς αὐτὴν ὁ Καϊώ τοσοῦτον ἀπότομος, καιτοι κατόπιν ἐξήγησε παρ' αὐτῆς συγγνώμην και εἰδείξεν εὐλαβικὴν μεταμέλειαν. Η ἐκ τῶν ἀπογοητεύσεων και τῆς ἀπομονώσεως τραπέσια ὑπερηφάνειά της κατεξανίστατο πάντοτε κατὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ Καϊώ, τολμήσαντος νά πλησιάσῃ πρὸς αὐτὴν κατὰ τοιοῦτον τρόπον.

Η Κλεμεντίνα Ἰουλιὰ ήτο ἀσθηρὸς ἀριστοκρατικῆ, και ἀκριβῶς ἡ μετρία οικονομικῆ κατάστασις τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἐνεδυνάμωσε τὰς κοινωνικὰς προλήψεις της, ἀντι νά τὰς ἐξασθενώσῃ. Ἐξέτιμα πολλὰκις τοὺς ἐξωτερικοὺς τρόπους περισσώτερον ἢ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, ἐνφ ἀπεναντίας ὁ Καϊώ μετὰ τὴν ἐλευθεροφροσύνην του ἀπέκρουε πᾶν ὅτι περιωρίζετο εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν, ἐξέτιμα δὲ μᾶλλον τὴν οὐσίαν.

Μετ' ὅλα ταῦτα, ἡ νεαρὰ κόμησσα ἐσέβετο τὸν Καϊώ· τὰ τελευταία μάλιστα συμβάντα διήγειραν εν τῇ καρδίᾳ της αἰσθητὰ τὸ μόνον ἀπλοῦ σεβασμοῦ ἀλλὰ και θερμῆς συμπάθειας πρὸς αὐτὸν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ἤδη ἐκλέξῃ, προσεπάθησε ταχέως νά καταπνίξῃ τὸ αἰσθητὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δέν ἠδύνατο νά ἔχη εἰμὴ ὀλέθριας συνεπειᾶς. Παρακαλέσασα τὸν Καϊώ νά μὴ ἐπιστρέψῃ πλέον, ἠδέλησε μόνον νά προφυλαχθῇ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τῆς.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.

1. ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΝΤΕΓΚΑΤΣΑΣ, μετὰ βιογραφίας (έν σελ. 33).
  2. Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Β΄ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΩΝ ΚΑΙΝΗ ΤΟΥ ΜΟΑΤΚΕ. Εἰκὼν ὑπὸ H. Lüders (έν σελ. 37).
  3. Η ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΤΟΥ ΜΟΑΤΚΕ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΤΟΥ ΛΕΡΤΕ. Εἰκὼν ὑπὸ H. Lüders (έν σελ. 41). Μεγάλην ὀλοσέλιδον εἰκόνα τοῦ ἀπὸ ἀποθανόντος στρατάρχου Μόλτκε μετὰ ὀλίγων βιογραφικῶν σημειώσεων εὐρίσκουσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν εν τῷ γ' τόμῳ (ἔτ. 1887, σελ. 246) τῆς ἡμετέρας Κλειῶς.
- Η πρώτη τῶν σήμερον εν τῇ Κλειῶ δημοσιευμένων εἰκόνων παριστᾶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον Β'. πενθούνητα παρὰ τῷ νεκρῷ τοῦ γηραιῶ στρατάρχου. «Μοι φαίνεται ότι ἀπέλεσα ὀλόκληρον στρατιάν» εἶπεν ὁ Γερμανὸς αὐτοκράτωρ ὅτε ἤκουσεν ότι ὁ Μόλτκε ἀπέθανεν· και πράγματι σπανίως ἐξεδηλώθη τοσοῦτον ἄλγος εν πάσῃ γωνίᾳ τῆς Γερμανίας ὅσον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς, σπανίως δὲ ἐπεδαψιλεύθησαν μείζονες τιμαὶ ἢ περι τὸ φέρετρον αὐτοῦ. Μίαν σκηνὴν ἐκ τῆς μεγαλοπρεπεστάτης κηδείας παριστᾶ ἡ δευτέρη εἰκόνη, ἣτοι τὴν μετακόμισιν τοῦ νεκροῦ εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Λέρτ. — Η Γέφυρα Μόλτκε δι' ἧς διήλθεν ἡ νεκρικὴ πομπὴ προχωροῦσα πρὸς τὸν σταθμὸν τοῦ Λέρτ ήτο κεκαλυμμένη μετὰ πένθημον στολισμὸν και μετὰ κολοσιαία νεκροστάσια φωτοβολοῦντα. Ὅλα τὰ περι τὴν πλατείαν ἀγάλματα ἔχουσα πένθημον περιβολήν, ἡ δὲ ἀνωθὶ τῆς μεσοίας ἀψίδος τῆς Γεφύρας ἐγειρομένη προτομὴ τοῦ Μόλτκε μετὰ τοῦ βάρου αὐτῆς ήτο κεκαλυμμένη ὑπὸ στεφάνων και διαφανῶν.

Ἄλλ' ἡ παράκλησις αὐτῆ δέν ἐπήγαγε μόνον ἐξ ἠθικῆς περισκεψῆως και προνοίας, ἀλλὰ προήλθεν ἐκ τῆς και ἐκ — φιλαυτίας: ἡ κόμησσα ἐπεθύμει ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν δυσφορέειαν, δυναμένην νά προέλθῃ ἐκ νέων μετὰ τοῦ Καϊώ συναντήσεων, και διά τοῦτο ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ νά φύγῃ και νά μὴ ἐπιστρέψῃ πλέον, εἰ και ἐγίνωσκε καλῶς τὸ μέγεθος και τὴν βαρύτητα τῆς ἀπαίτησῆς της.

Φυσικῶ τῷ λόγῳ ἠγέρθησαν μεταξύ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Σ., πλὴν τῆς περιεργείας και τῆς ἐχθροσύνης ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ και ἀποκαταστάσει τοῦ κόμητος Βισδωρφ, και ἄλλα αἰσθητὰ: φθόνος, ζηλοτυπία και κερδοσκοπία. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης ἤμισα ἀηθλαγμένους ήτο συγγενῆς τῆς τοῦ κόμητος, ὅστις εν τῇ πόλει ταύτῃ συγχόντα ήτο τὸ θέμα τῆς ὀμιλίας και κακογλωσσίας οὐ μόνον ἐνεκα τῶν ἰδιοπροσιῶν του ἀλλὰ και διὰ τὸν ἔτακτον βίον ὃν διήγεν.

Εἰς προτέρους χρόνους ὁ βαρώνος Ὀδγος πρὸν Βόστωρφ ήτο ἀληθῆς ἐπαρτίδης εν τῇ ἀρίστη σημασίᾳ τῆς λέξεως. Ἄλλῃ οικονομικὰ δυσχέρεια, ἐπελδοῦσα μετὰ τὴν ἀπάλειαν σημαντικῆς περιουσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐμφυτος κλίσις πρὸς ἀλλοκοτήματα: παραβόλους περιπετειᾶς και ἡ μεγάλη και δαπανηρὰ μακαροφροσύνη και κενοδοξία, ἤγαγον τὸν βαρώνον, πρῶην ταγματάρχην εν τῷ οὐγγρικῷ στρατῷ, εἰς παντελῆ παρακμὴν και πτώσιν.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γενέθλιον του πόλιν Σ., και ἔζη ἐνταῦθα, μέρος μὲν ἐκ μικρᾶς τινος συντάξεως, χορηγούμενης αὐτῷ παρὰ τῆς ἀσθηρικῆς κυβερνήσεως, μέρος δέ, (και αὐτῆ ήτο ἡ ἀφθονώτερα πηγή) ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν χρημάτων.

Εἰς τὸ νά ἐκτιμᾶ τοὺς καλλιτέρους οἴνους, τὸν Medoc και τὸν καμπανίτην, ὁ βαρώνος ήτο ἐξοχος, εἰδικὴ ἰκανότης: ἀλλ' αν οἱ πνευματώδεις οἶνοι ἐφερόν ἀφ' ἐνὸς και τὸ φυσικὸν πνεῦμα τοῦ βαρώνου εἰς ὀξύτεραν και ζωηρότεραν ἐκφρασίαν, ἀφ' ἑτέρου όμως ἡ συνήθεια αὐτῆ οὐδαμῶς συντελεῖ οὔτε πρὸς ἀφέλειαν τῆς ὑγείας του, οὔτε πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν οικονομικῶν του, οὔτε πρὸς βελτίωσιν τῆς φήμης του.

Εἰς τὸν κόμητα Φέλιξ ἡ συγγένεια αὐτῆ ήτο πᾶν ἄλλο ἢ εὐχάριστος. Μετὰ τινὰς προεισαγωγικὰς διαλέξεις ἐδήλωσεν ὁ κόμης εἰς τὸν ἐξάδελφόν του, ότι ἐνε πρόθυμος νά τῷ παράσῃ μνησίαν τι χρηματικὸν χορηγίημα, ὅπερ ἠδύνατο νά λαμβάνῃ ἐκ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός: ἀπήτησεν όμως παρ' αὐτοῦ, — μετ' ὀλον τὸν σεβασμὸν ὃν ἐπέφερε πρὸς τὰς ἀρετὰς του — ἑκατὸν βημάτων ἀπόστασιν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ὀλόκληρος ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς τοῦ Λέρτ ήτο πενθίμως κεκοσμημένος, ἐξῶθεν δὲ τῆς αὐτοκρατορικῆς αἰδοῦσης ἐστήθη πένθημος ἐξέδρα ἐφ' ἧς ἀπετέθη τὸ φέρετρον μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως τῆς ἀμαξοστοιχίας.

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου ἐξεκίνησεν ἡ νεκρικὴ πομπὴ κατὰ τὴν ἐξῆς τᾶξιν. Ἠκολούθουν τὸ φέρετρον ὁ αὐτοκράτωρ και ὁ βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας, οἱ ὀδηγούντες τὸ πένθος συγγενεῖς τοῦ Μόλτκε, οἱ Γερμανοὶ ἠγεμόνες και ἠγεμονίδαι, οἱ ἀπεσταλμένοι ξένων ἡγεμόνων, οἱ πρέσβεις, ὁ Ἀρχικαγκελλάριος, οἱ στρατάρχαι, ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, οἱ διοικοῦντες στρατιωτικὰ σώματα στρατηγοὶ, ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ στόλου ναύαρχος, οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ὑπουργοὶ, τὰ προεδρεῖα τῶν Βουλῶν, οἱ ἀπεσταλμένοι ἀλλοδαπῶν στρατῶν και τῶν συνταγματῶν ἄν ὁ Μόλτκε ήτο στρατηγός, οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ γενικοῦ Ἐπιτελείου εν σώματι, οἱ στρατηγοὶ, οἱ στρατιωτικοὶ ἀκόλουθοι τῶν Πρεσβεϊῶν, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων και δημαρχίων τοῦ κράτους, τὰ μέλη τοῦ Ῥάιχσταγ, τῆς Γερουσίας και τῆς Πρωσικῆς βουλῆς, τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν και αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν διαφόρων συλλόγων. — Ὀλόκληρος ἡ φρουρὰ τοῦ Βερολίνου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσα τὴν Αὐτοκρατορικὴν ἀέτιδιε τὰς τιμὰς. Ὅλα τὰ δημόσια καταστήματα εἶχον μεσίσιον τὴν γερμανικὴν σημαίαν. Ἰδιαιτέρα ἀμαξοστοιχία ὑπὸ τοῦ Κράτους παρεχομένη μετέφερε τὸν νεκρὸν εἰς Creisau, ἐνθα ἐτάφη εν ἄραιότατῳ ἐντὸς τερπνοῦ ἀνδρῶν σπηκῆ, ἰδρυθέντι ὑπ' αὐτοῦ εν ἔτει 1868 κατὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του.

4. ΕΥΤΥΧΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ. Εἰκὼν ὑπὸ Marie Laux (έν σελ. 44).

Ἡ ἐν Χικάγῳ Ἐκθέσις. Τῆ 1 μαΐου 1893 δὴ γεινῆ ἡ ἐναρξίς τῆς μεγάλης ἐν Χικάγῳ παγκοσμίου Ἐκθέσεως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς τετρακοσιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικής. Οὐδερμία χώρα τῆς Ἑβράνης δὴ μείνη ἀμέτοχος τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης Ἐκθέσεως, ἀλλὰ πάσαι δὴ φιλοτιμηθεῖσι νὰ ἐπιδείξωσιν ἐνταφίλιαν τὰς προόδους τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς τέχνης των. Ὁ τόπος αὐτὸς τῆς Ἐκθέσεως δὲν εἶνε πολὺ εὐνοϊκὸς διὰ τοὺς προσελουσόμενους ξένους, διότι ἡ πόλις Chicago ἀπέχει ἀπὸ τῆς Νέας Ὑόρκης τοσοῦτον περίπου, ὅσον οἱ Παριεῖσι ἀπὸ τοῦ Βερολίνου· ἀλλ' ἄρκει ν' ἀναλογισθῶμεν τὸ μέγεθος καὶ τὴν μεγαλοπρέκειαν, τὰς κολοσσιαίας προόδους τῆς πόλεως ταύτης, τὰς εικοσαρόφους οἰκίας τῆς, τοὺς 27 σιδηροδρόμους τῆς, τὰς 500 ἐκκλησίας τῆς, τὰς 531 ἐφημερίδας αἰτινες τοποῦνται ἐν αὐτῇ, τὴν ἀριστοτέλην ταχυδρομικὴν κυκλοφορίαν, ἧς ἐκτιμᾶται εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, καὶ τὰ λοιπὰ θαύματα τοῦ Χικάγου, ὅπως ἐνόησαμεν διατί οἱ Ἀμερικανοὶ ἐξέλεξαν ἀκριβῶς τὴν μεσογειὸν ταύτην πόλιν ὡς τόπον συνεντεύξεως ὁλοκλήρου τοῦ βιομηχανικοῦ κόσμου πάσης τῆς γῆνης σφαιρας. Ἐνταῦθα ἀπεράσισαν οἱ Βοραιοαμερικανοὶ νὰ καταπλήξωσι τὸν κόσμον, καὶ πρὸ πάντων νὰ δεῖξωσιν εἰς τοὺς Νοτιοαμερικανούς, ὅτι οὐδεμία χώρα τοῦ κόσμου δύνανται νὰ παραβληθῇ κατὰ τὴν πρακτικὴν ἰκανότητα πρὸς τὸν Βοραιοαμερικανικὸν Σύνδεσμον.

Τῇ παραμονῇ τῶν Χριστουγεννίων τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐστάλη ἡ πρόκλησις παρὰ τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς οἰκουμένης. Τὸ ὅλον ἔργον τῆς Ἐκθέσεως ἐδρῶσκειται εἰς χεῖρας τῆς «Kolumbus Exhibition-Society», ἧς ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος 6 ἑκατομμύρια δολλάρια εἰς διάθεσιν τῆς, προσδοκᾷ δὲ καὶ ἄλλα ἑκατομμύρια παρὰ τῶν καθ' ἑκάστης Πολιτειῶν. Εἰς ταῦτα δὲν συνυπελογεῖσθαι τὰ 5 ἑκατομμύρια δολλάρια ἐν τῆς πόλεως Chicago, δι' ἃν τὸ ὅλον κεφάλαιον τῆς Ἐκθέσεως δὴ ἀνέλθῃ εἰς 15 ἑκατομμύρια, ἧτοι εἰς πλεῖονα τῶν 75 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Διὰ τοὺς ποιητάς. Κατὰ ποίαν ἡλικίαν οἱ ποιηταὶ ἔχουσι τὴν πλείστην δημιουργικὴν δυνάμιν; Πολλοὶ νομίζουσι ὅτι ἡ μέγιστη παραγωγικότης, ἡ μέγιστη δημιουργικὴ δυνάμις τοῦ ποιητοῦ εἶνε περιορισμένη εἰς ἄριστήν τινα ἡλικίαν, καὶ ὅτι ἐξασθενεῖται προοίοντος τοῦ χρόνου ἢ καὶ ἐξανελεῖται ἐντελῶς ἀρχομένου τοῦ γήρατος· ἄλλοι δὲ τούναντιον πιστεύουσιν ὅτι ἡ δυνάμις τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ καλλιτέχνητος εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς ἡλικίας. Τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην καθιστᾷ πιθανωτέραν ὁ ἐξῆς κατάλογος, ὅστις μεθ' ὅλην τὴν ἐξρητικήν αὐτῆς ἀρετὴν ἀρκετὰ ἐνδιαφέρων εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ ἀπαριθμοῦμεν ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν διασημοτέρων ποιημάτων, παραδέχοντες συγχρόνως τὴν ἐν ἡ ἐπισημῶσαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἡλικίαν: Ὁ Σολωμὸς ἐποίησε κατὰ τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας του τὸν Ὕμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν. Ὁ Ρετῆ κατὰ τὸ 26 τὸ Most vasy soha. Ὁ Τουργένιεφ, κατὰ τὸ 27, τὸ Ἡμερολόγιον ἐνὸς κυνηγοῦ. Ὁ Οὐλανδ, 28, Ποιήματα. Ὁ Ἄϊνε, 28, Βιβλίον τῶν φράσεων. Ὁ Scheffel, 29, Ekkehard. Ὁ Βέρων, 28, τὸν Μανφρέδον. Ὁ Βικτωρ Οὐγῶ, 29, τὸ Notre dame. Ὁ Andersens, 30, τὰ Παραμύθια (Märchen). Ὁ Τόσσος, 31, τὴν Ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Γριλλπάρτσερ, 31, τὸ χρυσοῦν δέντρον. Ὁ Rückert, 32, Ἐρωτὸς ἔαρ. Ὁ Kleist, 34, τὸ Hermannschlacht. Ὁ Καμπίεζ (Campeens), 36, τὰς Λουσιάδας. Ὁ Κέλλερ, 37, ὁ ἀνθρώπου τῆς Σελδβύλης. Ὁ Ρεβελιά, 38, τὸ Gargantua. Ὁ Δικενς, 38, τὸ Κόκπερφελδ. Ὁ Σαξπέρ, 39, τὸν Ἀμλέτον. Ὁ Jean Paul, 40, τὸν Τιτάν. Ὁ Τεγνέρ, 43, τὸ Frithjofssage. Ὁ Σχίλλερ, 44, τὸν Τέλλον. Ὁ Μολιέρ, 45, τὸν Ταρτοφον. Ὁ Βελανδ, 47, τὸν Oberon. Ὁ Cervantes, 47, Δὸν Κιχότον. Ὁ Σκῶττ, 48, τὸ Ivanhoe. Ὁ Κλόποσκ, 49, τὸν Μεσσάν. Ὁ Λέσαιγγ, 50, τὸν Νάθαν. Ὁ Ρουσσῶ, 50, τὸ Contract, social. Ὁ Beaumarchais, 51, τὸν Γάμον τοῦ Φιγαρώ. Ὁ Reuter, 54, τὸ Stromtid. Ὁ Ἀάντε, 55, τὴν

θεῖαν κωμωδίαν. Ὁ Σοφοκλῆς, 56, τὴν Ἀντιγόνην. Ὁ Μίλτων, 57, τὸν Ἀπολεσθέντα Παράδεισον. Ὁ Γκαίτε, 59, τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Φαύστου. κτλ.

Τὸ αὐτὸ ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν λοιπῶν καλλιτεχνῶν, ἀρχιτεκτόνων, γλυπτῶν, ζωγράφων καὶ μουσικῶν.

Στέμμα ὡς ἐγέχυρον. Ἐν τῷ μνηστορηματικῷ τοῦ Daudet «Οἱ βασιλεῖς ἐν ἔξορῳ» ἀπαντᾷ ἐκείσθιδιον εἰ, καθ' ὃ βασιλεῖς εἰς ἀναγκάζονται νὰ καταλιπῶν ὡς ἐνέχυρον τὸ στέμμα του· τὸ πλάσμα τοῦτο τῆς φαντασίας τοῦ μνηστοριογράφου ἐπραγματοποιήθη, ἡ μάλιν ἐπαρωδήθη ἐσχάτως δι' ἀληθοῦς τινος γεγονότος. Παρὰ τινι ξενοδόχῳ ἐν Ὀστένδῃ ἐθήκεν εἰς βασιλεῖς τὸ στέμμα του ὡς ἐγέχυρον διὰ τὰ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ χρεῖ του αἰτινα ἀνήρχοντο εἰς πολλὰς χιλιάδας φράγκων. Ἄλλ' ὅτε ὁ ξενοδόχος ἠνώεζε τὸ κιβώτιον, ἀντὶ στέμματος καὶ πολυτίμων λίθων εἶρεν ἐντὸς χάρτου τυλιγμένα χαλίκια. Καὶ ὅπως ὁ καλοπληρωτὴς οὗτος ἦτο ἐστερμένη κεφαλή ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας, ὁ βασιλεῖς τῶν Sedangs, Μαρία ὁ πρῶτος (Marie I.). Ὁ ἡγεμὼν οὗτος, ὅστις ὡς ἡγεμονεῦσαν πρίγκιψ» προσέλαβε τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς του, ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις, ἀφοῦ δὲ κατεσατάλησε τὴν κληρονομίαν του, ἐστάλη εἰς Τογκίνον, ὅπως πορισθῇ ἐκεῖ οἱαν δὴποτε θεῖαν. Μετέβη, καὶ δι' τῆ ὑποστήριξιν τῆς κυβερνήσεως, εἰς τὰς ἀγνώστους φυλάς τὸ ἑσπερικοῦ, εἰς τὰς ὁποίας τοσοῦτον ἐπεβλήθη διὰ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ προτερημάτων, ὥστε οἱ Sedangs ἐξέλεξαν αὐτὸν βασιλέα. Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Τογκίνον καὶ βραδύτερον εἰς Γαλλίαν, καὶ διένευρε πανταχοῦ τοὺς μεγαλοσταθμούς καὶ τὰ ἄλλα μικρότερα παράσια τοῦ ἑαυτοῦ ἰδρυθέντος τάγματος, λαμβάνων ὡς ἀντάλλαγμα παρὰ τῶν τιμωμένων χρήματα δανεικὰ ἢ ὑπογραφὰς διὰ δάνεια. Εἰ καὶ παρὰ τῇ κυβερνήσει ἐθδὸς ἐξ ἀρχῆς οὐδεμιᾶς ἀπῆλθεν ἐμπιστοσύνης ὁ βασιλεῖς Marie, κατάρθρωσεν ὅμως νὰ ἐπιβληθῇ εἰς ἑκατοντάδας ἐπιχειρηματιῶν καὶ μεγαλετηρόλων τοχοδιωκτῶν. Μετ' οὗ πολλὸ ὄμας ἡ δόξα του ἐτελειώσεν ἐν Παρισίοις· ἀλλ' ἐν Βελγίῳ ἐβρέθη πλοσιός τις ἔμπορος, ὅστις προσέφερεν αὐτῷ 40,000 φράγκων, ἰκανὰ ὄπλα καὶ ἄλλα παρὰσευὰς πρὸς μίαν ἐκστρατείαν εἰς τοὺς Sedangs. Κατὰ τὸν πλοῦν ὁ βασιλεῖς ἔκαμνε τὰς μεγαλητέρας πρέλλας. Εἰς τὸ Συγγακὸν ἐρωτεύθη μίαν γυναῖκα, μικτῆς καταγωγῆς (mulatre) καὶ κατεσατάλησε μετ' αὐτῆς ὄλα τὰ διὰ τὴν ἐκστρατείαν προωρισμένα χρήματα. Εἰς πλησιόχωρον τινα νῆσον ἤλθεν εἰς ἐπίδα πρὸς τινα Γάλλον Villeneuve, τὸν ὅποιον πιθανῶς ἐφαρμάκευσε. Ὁ Γάλλος πρόξενος ἐν Συγγακὸν ἤθελε νὰ ἐνεργήσῃ τὴν σύλληψίν του, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ Marie I. ἀπέθανεν ἀτοχοειρωθεὶς ἢ δηλητηριασθεὶς ὑπ' ἄλλου τινός. Ἰσχυρὸν τι δηλητηρίον ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ πλοσιὸν τῶν παράσιων του. Μεταξὺ τῶν καταλειφθέντων πραγμάτων ἐβρέθησαν καὶ φράια ῥοδόχροα γραμματόσημα με πέντε στέμματα, ἀν καὶ ἐν τῷ βασιλείῳ του οὐδέποτε ὑπῆρξε τοχοδρομείον.

Ἐν γραμματόσημον ὡς προίξ. Ἐφημερὶς τις τῆς νήσου Mauritius φέρει τὴν ἐξῆς εἰδοποίησιν: «Συλλογὴς γραμματοσήμων, ὅστις ἔχει συλλέξει μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας διαφόρων γραμματοσήμων, ζῆρεὶ νὰ νυμφευθῇ μίαν κορίαν, ἡ ὁποία νὰ εἶνε ἐπίσης ἐνδοσυνωδῆς συλλέκτρια, φθάνει μόνον νὰ ἔχη εἰς τὴν κατοχὴν τῆς τὸ κωνοῦν τῆς μᾶς πέννας γραμματόσημον τοῦ Μαυριτίου, ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1847.» — Ὁ κύριος οὗτος, ὡς φαίνεται, δὲν εἶνε φιλοχρήματος, προικωδῆρας, διότι τὸ ζητούμενον γραμματόσημον ἀν καὶ εἶνε σπανιωτάτον, δὲν ἔχει ὅμως ἀνωτέραν τῶν δικασιῶν λιπῶν στερλιῶν ἀξίαν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν γραμματοσήμων. Εἶνε δὲ καὶ μετριώτατος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις του διότι δὲν ἐρωτᾷ καθόλου, ὅτε περὶ τῶν γονέων καὶ λοιπῶν συγγενῶν, ὅτε περὶ τῆς ἡλικίας, ὅτε περὶ τῆς καλλονῆς ὅτε περὶ τῆς ὑγείας ὅτε περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς μελλούσης συζύγου του: Ζητεῖ μόνον ἐν γραμματόσημον, τὸ ὅποιον νὰ συγκολληθῇ τὰς δύο ἐρώσεις καρδίας.

Ἀνάβασις ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc. Σήμερον δὲν θεωρεῖται πλέον ὡς μέγα κατόρθωμα ἡ ἐπὶ τῶν Ἀλπεων ἀνάβασις, ἀπ' οὗτο μάλιστα καὶ κυρία, ἐξηρακῆμενα εἰς τὴν ἐπὶ ὑψηλῶν ὄρεων ἀναρρήξιαν, ἐξετέλεσαν πολλὰκις τὸ κατόρθωμα τοῦτο. Ὁλιγώτερον γνωστὸν εἶνε, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατωρῶδη ἡ ἀνάβασις ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ὄρους τῆς Ἑβράνης, ὅπως ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ γίνωσιν ἀκριβέστεραι παρατηρήσεις τοῦ ἡλίου. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐκείνου, εἰς ὕψος 15,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν θαλασσῶν, ὁ παρατηρητὴς δὲν εὐτόσκειται σημαντικῶς πλησιέστερον τοῦ ἡλίου ἢ ὁ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἰστέμενος παρατηρητὴς, διότι τὸ ὕψος ἐκείνο εἶνε μὴδὲν παραβαλλόμενον πρὸς τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνερχομένην εἰς εἰκοσιν ἑκατομμύρια μιλίων. Ἄλλὰ καὶ ὁ Γάλλος ἀστρονόμος Janssen, ὅστις ἐξέτελεσε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνάβασιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc, δὲν ἤθελε εὐφροδῆ ἐκεῖ πλησιέστερον πρὸς τὸν ἡλιον, ἀλλ' ἐπεθύμη μόνον νὰ ἴδῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου ἐδρανήστερον καὶ καθαρότερον τοῦ συνήθους καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἂν καὶ ἐντεῦθεν διεκρίνοντο ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα τινα ἀπερ εἶχε πρότερον παρατηρήσῃ ἐκ Παρισίων. Τὰ σημεῖα ταῦτα εἶνε ὄλγα μελάνες γραμμαί, περὶ σου ὡς λεπτὰ νήματα φαινόμενα ἐκ τῶν χαμηλοτέρων μερῶν τῆς γῆς. Αἱ γραμμαί αὗται φαίνονται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἡλίου θραν παρατηρήσις αὐτὸν διὰ τινος φασματοσκοπίου, εἶνε δὲ ἀποδεδειγμένον ὅτι προκαλοῦνται πάντοτε ἐκ τῆς παρουσίας ὄζυγόνου. Πανταχοῦ λοιπὸν, ἐνθα γίνονται ὄραται διὰ τοῦ φασματοσκοπίου αἱ μελάνες ἐκεῖναι γραμμαί, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὑπάρχει ὄζυγόνον. Διευθύνοντες τὸ φασματοσκόπιον πρὸς τὸν ἡλιον, εἰρῶσκουμεν τὰς γραμμαῖς ἐκεῖνας· ἄρα κατὰ τὴν ἄπὸ τοῦ παρατηροῦ διεδυνάμιν πρὸς τὸν ἡλιον ὑπάρχει ὄζυγόνον. Ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἀτμοσφαιρῇ τὸ ἀέριον τοῦτο εἶνε ὡς γνωστὸν ἐν τῶν κυρίων ἀετῆς συστατικῶν· ἀλλ' ὑπάρχει ἄραγε ὄζυγόνον καὶ ἐν τῷ ἡλίῳ; Ἡ παρουσία τῶν μελαίνων ἐκεῖνων γραμμῶν δὲν εἶνε ἐπαρκῆς ἀπόδειξις τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου ὑπάρξεως τοῦ ἀερίου τούτου, διότι δύνανται κάλλιστα νὰ προκαλῶνται καὶ ἐκ μόνῆς τῆς μεταξύ τοῦ παρατηροῦ καὶ τοῦ ἡλίου ὑπάρξεως γιγνῆς ἀτμοσφαιρας. Περὶ τούτου λοιπὸν ἐπιθυμῶν νὰ βεβαιωθῇ ὁ Γάλλος ἀστρονόμος Janssen ἐπεχείρησε τὴν δυσχερῆ ἐκείνην ἀνάβασιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc, ὁρῶς ἀκεπτόμενος ὅτι, ἀν τὸ ὄζυγόνον εἰρῶσκειται μόνον ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἀτμοσφαιρῇ, αἱ γραμμαί ἐκεῖναι δὴ φαίνονται τοσοῦτα ἀσθενέστεραι ὡς ὑψηλότερον ἀναβαίνει ὁ παρατηρητὴς ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, διότι τότε καὶ ἡ ὑπεράνω αὐτοῦ ἀτμοσφαιρα δὴ εἶνε ἀραιότερα καὶ ὀλιγοτέρα· Ἐνῷ ἂν τὸ ὄζυγόνον εἰρῶσκειται καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ἡ ἐξασθένεισι τῶν μελαίνων γραμμῶν δὴ εἶνε ἐλαχίστη ἢ οὐδεμία, ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους.

Μὲ τὸν σκοπὸν νὰ λάβῃ πληρεστάτην περὶ τούτου βεβαιότητα καὶ νὰ λύσῃ τοιοῦτοτρόπως ἐν τῶν σπουδαιοτάτων τῆς ἐπιστήμης ζητημάτων, ὁ Janssen ἐξέκίνησε τῇ 17 ἀγούστου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀπὸ τοῦ Chamouni πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Montblanc, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ εἰκοσὶ καὶ δύο ὄδηγοὺς καὶ φορεῖς, πρὸς μετακόμιαν τῶν ἐπιστημονικῶν συσκευῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκασιῶν. Ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτῆ ἐκστρατεία ἐπέκρωτο νὰ παλαίωσιν πρὸς τὰς μεγίστας δυσχερείας· ἐφαίνετο ὡσανεὶ αὐτῇ ἡ φθὰς εἶχεν ἀποφασίσῃ ν' ἀντιστῆ μὲ ὄλας τῆς εἰς τὴν δυνάμει εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς τοῦ ἡλίου συστάσεως. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ὀδηγῶν, οἵτινες μετέρχονται ὡς ἐπιτέθεμα τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους, ἐπεὶ ἐγκατέλιπον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου τὸν ἀτρόμητον ἔρευνητὴν καὶ ἐπέστρεψαν κάτω. Ἄλλ' ἐκεῖνος δὲν ἀπεδραρῆνθη ἐκ τούτου ἀλλ' ἐξηκολούθησε μετὰ τῶν λοιπῶν τὴν κινδυνωδοσάτην πορείαν του καὶ ἐπὶ τέλος ἀνέβη ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἐνθα ἔσχε τὸ εὐτόχημα νὰ εἶρη τὸν οὐρανὸν ἐντελῶς καθαρὸν καὶ διαγῆ. Ὁ καιρὸς, ὅτε

περιγράφει εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc διαμονὴν του, «ἦτο θαυμασιῶς φρασιός, ἡ ἀτμοσφαιρα τοσοῦτον καθαρά, ὥστε τὸ βλέμμα μου καθύγειτο μέχρι τῶν μυθῶν τῶν ἐσχάτων κοιλάδων. Μόνον ὁ ἀπώτατος ὄριζων ἐκαλόπητο ὑπὸ ἐλαφρῆς ὀμίχλης. Ὑπὸ τὰ βλέμματα μου ἐξετείνοντο ὀλόκληρος ἡ μεσημβρινὴ Γαλλία, ἡ βόρειος Ἰταλία, τὰ Ἀπέννινα, ἡ Ἐλβετία καὶ ὄλα ἡ πλανῆς τῶν ὄρων καὶ τῶν παγετῶν τῆς. Αὐτοὶ οἱ λόφοι, αὐταὶ αἱ κοιλάδες, αἱ πεδιάδες, αἱ πόλεις, κωνὰ χρώματα περιβεβλημένα ἐνεκα τοῦ ὑπερμεγέθους πάχους τῆς ἀτμοσφαιρας, ἦτις με ἐχάρηζεν ἀπ' αὐτῶν, ἐνεποιοῦν μοι θαυμασιωτάτην ἐντύπωσιν, καὶ μοι ἐφάνητο ὅτι ἐβλέπον ἄλλον τινὰ κόσμον, ζῶντα εἰς τὸν πυθμένα ἀπειροῦ τινός φικανοῦ με οὐρανόχροα βῶατα. Ἐνὸμιζον σχεδὸν ὅτι ἦκουον τὸν θόρυβον καὶ τὴν ἀνησυχίαν, ἧτις ἠγεῖρετο ἐκ τοῦ κόσμου ἐκείνου καὶ ἤρχετο νὰ ἀνηχηθῇ παρὰ τοὺς πόδας μου. Ὅταν δὲ ἀποσῶρον τὸ βλέμμα ἀπὸ τῶν παγετῶν ἐκεῖνων σχημάτων καὶ χρωμάτων ἔστρεπον αὐτὸ εἰς τὰ περιβάλλοντά με ἀντικείμενα, ἤμενον ἐνεδὸς ἐκ τῆς ἀπερηγράτου ἀντιθέσεως τῶν δύο τούτων κόσμων. Περὶ ἡμῶν παντελῆς ἐρημία καὶ ἀπονέκρωσις τῆς φύσεως, ὀλόκληρος κόσμος παγετῶν, διερωγῶτων βράχων, χιονοσκεπῶν ἐρήμων, καταλειπῶν τευχωμάτων, καὶ πανταχοῦ νεκρικὴ σιγή. Ταῦτα βλέπων ἐφαναζόμην ὅτι εὐρίακομαι ἐνάπιον μίας ἐκ τῶν σκηνῶν ἐκεῖνων τῆς μελλούσης ἀπονεκρῶσεως τῶν ἡμετέρων πλανήτων, ὅταν διηλαθῇ ἡ γῆ δὴ εἶνε γηραλέα, τὸ ψυχὸς δὴ ἀφῆσεν πᾶσαν ζωὴν καὶ ἐπὶ τῆς παγωμένης ἐπιφανείας δὴ ἐπικρατεῖ ἡ παχεῖα σιγῇ τοῦ θανάτου. Αἱ ἐντυπώσεις, ἄς μοι διήγειρεν ἡ ἀλησμόνητος ἐκείνη εἰκάιν, ἦσαν ἀνεξάντητοι, ἀλλ' ἐγὼ ἀπέσπασα ἑμαυτὸν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τῆς γοητείας τῶν καὶ ἤρχισα εἰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις μου.» Αἱ παρατηρήσεις αὗται τοῦ Γάλλου ἀστρονόμου ἦσαν ἐνεκα τοῦ ἐκεῖ ἐπικρατοῦντος ὑπερφυοῦς ψυχὸς ἐκτάκτως δυσχερεῖς καὶ ἐπίσνοι, ὅχι ἦτον ὅμως ἐπέτχον. Δι' αὐτῶν ἀπεδείχθη ὅτι ὡς ὑψηλότερον ἀναβαίνει ὁ παρατηρητὴς ἀπὸ τῶν χαμηλῶν ἐδάφους, τοσοῦτα ἀσθενέστερα φαίνονται αἱ μελαίνας ἐκεῖναι γραμμαί αἱ μαρτυροῦσαι τὴν ὑπάρξιν ὄζυγόνου· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc αἱ γραμμαί αὗται ἦσαν παντελῶς ἀφανεῖς. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ τοῦ ἡλίου, ἐν τῇ λαμπρότητι καὶ φλογόμενῃ περιβολῇ αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει τὸ ὄζυγόνον ἀέριον. Τὸ στοιχεῖον λοιπὸν τοῦτο, ὅπερ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γῆς ἔχει τοσοῦτην ἀσυνδοκίαν διὰ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῶων, ἐλλείπει ἐν τῷ ἡλίῳ. Ἐκεῖ ἂν ἐνάγνιαι εἶνε τὸ ὄζυγόνον ἐν καταστάσει διαπύρου ἀερίου τὸ κυριώτατον σῶμα, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἐξωτερικῇ περιβολῇ τοῦ ἡλίου. Ὅσα λοιπὸν παρατηροῦμεν ἐπὶ τοῦ ἡλίου, τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης αὐτοῦ, δὲν εἶνε φαινόμενα καύσεως, ἀλλ' ἀπλῶς φαινόμενα πυρακτώσεως, τηλικαύτης θερμοκρασίας τῶν ἀερίων, πρὸς ἣν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον νὰ παραβληθῶσι δύνανται οἱ ὄψιστοι βαθμοὶ τῆς θερμότητος, ἦν δυνάμεθα διὰ τεχνητῶν μέσων νὰ παραγάγωμεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Κάρολος Ράινκεκε, ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας τῶν περιφημῶν συναυλιῶν τοῦ Gewandhaus (τοῦ ἀρχαίου φθείου) καὶ καθηγητῆς τῆς Βασ. μουσικῆς Σχολῆς (Conservatorium) τῆς Λειψίας, ἐπεράτωσεν ἄρτι τὴν μελοποίησιν ἐνὸς τριπράκτου κωμικοῦ μελοδράματος «Ὁ διοικητὴς τοῦ Tours», ὅπερ προσεχῶς μέλλει νὰ παρασταθῇ κατὰ πρώτην φορὰν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Λειψίας.

Κατὰ τὰς ἐν τῇ Ρωμακῇ ἀγορᾷ (Forum) γινόμενας ἀνασκαφὰς ἀνευρέθη ἐσχάτως μαρμαρινὴ πλάξ φέρουσα ἐν καλῇ εἰσέτι καταστάσει διατηρούμενον τὸ σχέδιον τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Δυστυχῶς ἐλλείπει ἐκ τῆς πλάκας ταύτης ἐν τεμαχίον, τὸ ὅποιον ὅμως ἐλλείπει ὅτι δὴ ἀνευρέθη.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΦΕΛΩΝ.

Ἡ φωτογραφία κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη κατέστη ἐν τῶν ἰσχυροτέρων βοηθημάτων τῆς ἐπιστήμης. Ἡ τέχνη αὕτη ἀντικαθίστη ἡμῖν εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὸν ἰχθυόγραφον καὶ τὸν ζωγράφον, ἐκτελεῖ δὲ μάλιστα καὶ καταμετρήσεις ὀδυροκομίας. Τὸ βᾶδισμα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κίνησις τοῦ τρέχοντος ἵππου, ἡ πτήσις τῶν πτηνῶν παρίστανται ἡμῖν διὰ τῆς φωτογραφίας ἀποσυντεθειμένοι εἰς τὰς ἀπλουστάτας αὐτῶν φάσεις. Ἐχομεν ἤδη ἀτλαντάς, ἐν οἷς τὰ μικροσκοπικὰ βακτηριδια παρίστανται λίαν εὐκρινῶς φωτογραφημένα. Οἱ ἀστρονόμοι ἀπὸ πολλοῦ καταγίνονται μετὰ συντόνου δραστηριότητος νὰ καταρτίσῃσι φωτογραφικὸν ἀτλάντα τοῦ ἐνδοσφαινοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ παραδώσῃσι αὐτὸν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Πανταχοῦ ἡ φωτογραφία διευκύνεται προθυμοτάτη καὶ ὠφελιμοτάτη βοηθὸς τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἡ νεωτάτη δὲ τῶν ἐπιστημῶν, ἡ μετεωρολογία, ἤρχισεν ἀπὸ τινος ἤδη χρόνου νὰ ἐπαφελῆται τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης ταύτης.

Ἡ ἀκαριαία εἰτε στιγμιαία φωτογραφία, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μετεωρολογίας, ἐργάζεται ὅπως παράσχῃ ἡμῖν ἀκριβεῖς εἰκόνας τῶν ἀεριοδῶν σωμάτων ἀτινα διπύονται ἀνά τὸν οὐρανόν, φωτογραφικῶν ἀτλάντα τῶν νεφελῶν. Τὸ σχῆμα, ἡ ὄψις τῶν νεφελῶν, ἡ διάβασις αὐτῶν ἀνά τὸν οὐρανὸν ἔχουσι μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὸν μετεωρολόγον, διότι δι' αὐτῶν καθίστανται ἡμῖν ὁρατὰ καὶ οὕτως εἰπεῖν προδίδονται πολλὰ μεστικά φαινόμενα τοῦ βασιλείου τῶν αἰθέρων. Οἱ μετεωρολόγοι διακρίνουσι τέσσαρας κυριώδεις τύπους τῶν νεφῶν.

Ὁ πρῶτος εἶνε ὁ τῶν πτελοειδῶν νεφῶν, τῶν καλουμένων Cirrus. Οὕτως ὀνομάζονται τὰ λεπτὰ, λευκὰ, ἰνώδη ἐκεῖνα νέφη, τὰ ὅποια εἰς ταινίας διηρημένα ἢ βοστρυχοειδῶς κεκαμμένα φαίνονται ὡσεὶ ἀκίνητα εἰς τὸν οὐρανόν. Τὰ νέφη ταῦτα αἰωροῦνται εἰς ὕψος 9000 μέτρων κατὰ μέσον ὅρον ὑπεράνω τῆς γῆς καὶ συνίστανται οὐχὶ ἐκ φύσων ὕδατος ἀλλ' ἐκ λεπτοτάτων μορίων πάγου.

Ὁ δεῦτερος τύπος εἶνε ὁ τῶν νεφοσφῶν (cumulus). Τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν νεφῶν τούτων εἶνε ὅτι ἀποτελοῦνται ἐξ ὀριζοντίας σκοτεινῆς ἐπιφανείας ἐξ ἧς προεξέχουσι στρογγύλοι σφαιροειδεῖς ὄγκοι. Ἀναλόγως πρὸς τὸν ἐκαστοτε φωτισμὸν μεταβάλλεται τὸ χρῆμα τῶν ἀπὸ τοῦ μέλανος εἰς τὸ θαμβωτικὸν χιονόλευκον. Αἱ νεφέλαι αὗται δευ εὐρίσκονται παρὰ τὸν ὀρίζοντα φαίνονται ὁμοιόταται πρὸς μεμακροσμένα χιονοσκεπῆ ὄρη. Σχηματίζονται δὲ πρὸ πάντων κατὰ τὰς θερμὰς ἡμέρας, ὅταν ὁ θερμαινόμενος καὶ ἀοράτου ὕδατος ἀτμοῦ κεκορεσμένος ἀπὸ ἀναβατῆν εἰς ὑψηλότερας καὶ ψυχρότερας χώρας. Ἐνταῦθα ἀποψυχόμενος συμπυκνοῦται ὁ ὕδατος ἀτμοῦ καὶ ἀποτελεῖ τοὺς σωροὺς ἐκείνων τῶν νεφῶν, οἵτινες τότε εἶναι κυρίως αἱ κορυφαὶ ἀναβαίνοντος ῥεύματος τοῦ ἀέρος· τὸ ὕψος αὐτῶν κομαινεται μεταξὺ 450 καὶ 2500 μέτρων. Εἰς τὰ μὲ πολυαριθμους νήσους ἐσπαρμένα μέρη τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὀκεανοῦ αἱ νεφέλαι αὗται ἀναγγέλλουσι εἰς τοὺς ναυτιλλομένους πλοιοῦχοις ξηρὰν, διότι ἐξ ἐκάστης νήσου θερμαινομένης τὴν ἡμέραν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀναβαίνει θερμὸν ῥεῦμα ἀέρος, τοῦ ὁποῦ ὁ ὕδατος ἀτμοῦ ἀποψυχόμενος ἐν τῇ ὕψει συμπυκνοῦται καὶ ἀποτελεῖ τὸν σωρὸν ἐκείνων τῶν νεφῶν, ὅστις ἐν τῷ οὐρανῷ δευκνέει τρόπον τινὰ τὴν κάτωθεν αὐτοῦ κειμένην νήσον.

Ὁ τρίτος τύπος εἶναι ὁ τῶν κατὰ στρώματα νεφελῶν, αἵτινες αἰωροῦνται εἰς ἑπὶ μικρότερον ὕψος τῶν νεφοσφῶν. Τὰς ἐστραμμένας ταύτας νεφέλας βλέπομεν πολλάκις κατὰ τὴν ὁδοὺν ἢ κατὰ

τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ὡς μελαίνας ὀριζοντίας λωρίδας ἐν τῷ οὐρανῷ. Σχηματίζονται δὲ αἱ νεφέλαι αὗται ἐκ τῆς συγχωνεύσεως πολλῶν νεφοσφῶν καὶ προαγγέλλουσι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βροχὴν ἢ χιόνια. Ὁ χειμερινὸς οὐρανὸς τῶν βορείων χωρῶν εἶνε πολλάκις ἐπὶ ὀλοκλήρους ἑβδομάδας κεκαλυμμένος ὑπὸ τοιούτων στρωμάτων νεφῶν.

Τέλος ὁ τέταρτος τύπος εἶνε ὁ τοῦ ὀμβρίου νέφους (nimbus). Τὰ ὀμβρία νέφη εἶνε σκοτεινὰ καὶ ἀμορφα, μὲ μακρὰς πολλακίας καὶ μελαίνας ὀφρᾶς εἰτε ῥάκη, ἐκ τῶν ὁποίων πίπτει βροχὴ καὶ χιὼν, ἢ εἶνε μίγμα τι διαφορῶν τύπων, μεγάλα ἐπισεσωρευμένοι νεφέλαι, ἀνωθεν μὲν ἐπιστεφόμενοι μὲ ἰνώδη πέπλον, κάτωθεν δὲ ἔχουσι σκοτεινὰ πυκνότερα στρώματα. Φέρουσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βραχείας ἀλλὰ δυνατὰς βροχὰς, ἢ χαλάζας.

Τὸ νέφος οὐδέποτε εἶνε τέλειον, μονίμως ἐσχηματισμένον σῶμα, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς διηκενὴ μετασχηματισμὸν, εἰς ἀκατάπαυστον μεταβολήν, καὶ διὰ τοῦτο πλὴν τῶν κυριωτάτων τούτων τύπων εὐάρχοισι καὶ πολλοὶ ἄλλοι μεταβατικοὶ οὕτως εἰπεῖν τύποι νεφῶν, οὓς συχνότατα παρατηροῦμεν εἰς τῷ οὐρανῷ. Ἐν συνόλῳ διακρίνει ὁ μετεωρολόγος 10 ἕως 12 τύπους νεφῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπικρατεῖ ἐν γένει πολλὴ εἰσέτι διχογνωμία· ἡ ταξινόμησις τῶν νεφῶν εἶνε ἐν ἐκ τῶν ἀσθενεστάτων μερῶν τῆς μετεωρολογίας.

Ἐπάρχει ἐν Γερμανίᾳ φωτογραφικὸς ἀτλας τῶν νεφῶν, καταρτιθεὶς ἐπὶ συνεργασίᾳ τῶν μετεωρολόγων Χίλδερβραντσον, Κέππεν καὶ Νεϋμᾶϋερ, νῦν δὲ παρασκευάζεται ἐν τῷ «Κεντρικῷ μετεωρολογικῷ σταθμῷ τοῦ Μονάχου» ἡ ἑκδοσις τελειοτέρου φωτογραφικοῦ ἀτλαντος, ὅστις δὲ περιέχῃ δωδεκα φωτογραφίας, παριστώσας τοὺς κυριωτέρους τύπους τῶν νεφῶν, καὶ διὰ τὰς καλλιτέρας ἐξ ὧν δευ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν ῥηθέντα Σταθμὸν παρὰ τῶν διαφορῶν φωτογράφων. Εἰς τὸν συναγωνισμὸν τοῦτον λαμβάνουσι μέρος καὶ οἱ μὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ χάριν ἰδίας τέρψεως ἀσχολούμενοι μὲ τὴν φωτογραφικὴν τέχνην, οἱ καλούμενοι γαλλογερμανιστὶ Amatourphotographen.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἀρμόδιοι νὰ συντελέσωσι εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐν λόγῳ ἀτλαντος, καθ' ὅσον ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀσχολοῦνται δι' ἴδιον λογαριασμὸν μὲ τὴν φωτογραφίαν τῶν διαφορῶν νεφῶν, τινὲς δὲ καταρτίζουσι πλουσίας συλλογὰς εἰκόνων παριστωσῶν μόνον νέφη. Τὰ νέφη ταῦτα χρησιμοποιοῦσι κατόπιν πρὸς ἐξωραϊσμὸν ἄλλων εἰκόνων. Οὕτω λ. χ. δευ φωτογραφηθῆναι τοπεῖον τι, ὡραία τις τοποθεσία, ὑπὸ εὐδίου καὶ ἀνεφελον οὐρανόν, ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς εἰκόνης παρίσταται ὡς ὀπλοευκος καὶ ἐντελὴς μονότονος ἐπιφάνεια ἐνοχλοῦσά μᾶλλον ἢ τέρπουσα τὰ ὁρμάτα τοῦ θεατοῦ. Διὰ τοιαύτας λοιπὸν περιπτώσεις ὁ φωτογράφος ἔχει πάντοτε συλλογὴν τινα φωτογραφημένων νεφῶν, τὰ ὅποια ἐν ἀνάγκῃ μεταβιβάζει ἐπὶ τῆς φωτογραφίας τοῦ τοπεῖου, ὅπως ἐπαυξήσῃ τὰς καλλονὰς τῆς εἰκόνης.

Ὁ ἐνωτέρω μνημονευθεὶς φωτογραφικὸς Ἀτλας τοῦ Χίλδερβραντσον, Κέππεν καὶ Νεϋμᾶϋερ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχει μικρὰς τινας ἀτελείας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν εἰκόνων, δὲν εἶνε καὶ προσιτὸς εἰς τὸ μέγα πλῆθος τῶν παρατηρητῶν καὶ ἐραστῶν τῆς φύσεως, ἕνεκα τῆς σχετικῶς μεγάλης τιμῆς του (15 φράγκα). Ὁ νῦν παρασκευαζόμενος ἐν Μονάχῳ ἀτλας δὲ εἶνε τελειότερος καὶ εὐδηνότερος, δὲ ἐκδοθῆναι δὲ προσεχῶς, κατὰ τὸ ἔθος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

G. Φ.

κ. Σ. Κ. εἰς Κόρινθον. Ἐλπίζομεν νὰ περι- | στούμεν διὰ τὰς φιλικὰς ὑμῶν προσπαθείας. — | ἀπνητήσαμεν. — κ. Ι. Θ. εἰς Ἀδάμαζαρ, κ. Α. ἤλθον εἰς χεῖράς σας. — κ. Δ. Α. Δ. εἰς Ἀε- | κ. Κ. Κ. εἰς Ἀκκανδιάρ. Τὰ συγχαρητήριά | Θ. εἰς Κωνσταντινίαν. Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸν, καὶ κ. Α. Π. εἰς Πόρρον. Σὰς εὐχαρι- | μας, μὰς συγχαρεῖτε δὲ δότε ἀκόμη, δὲν σὰς | τὰς φιλικὰς ὑμῶν προσπαθείας.

Ἐκδοτὴς Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ. — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειοχρητήριου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΤΟΥΔΙΝΟΥ ἐν Λαψίᾳ. Χάρτης ἐκ τῶν καταστημάτων τοῦ κ. Edm. Obst ἐν Λαψίᾳ.